

TREBALL FINAL DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

Departament de Traducció i Comunicació

TÍTOL

***Estudi preliminar sobre la programació de les assignatures de
Traducció Audiovisual a les universitats públiques
de l'Estat espanyol***

Autora: Júlia Sanchis Tolsà

Tutor: Prof. Frederic Chaume Varela

Data de lectura: 14 de juliol de 2014

Resum:

En aquest treball s'analitza la programació de les diverses assignatures de Traducció Audiovisual (TAV) que ofereixen les distintes universitats públiques de l'Estat espanyol. Així doncs, s'estudien els objectius, els temaris, la metodologia i l'avaluació de cada assignatura per tal de descobrir com es planifica actualment la TAV en les universitats públiques de l'Estat espanyol.

Després d'un breu resum sobre l'Espai Europeu d'Educació Superior, que contextualitza l'estudi, es defineix la varietat de traducció objecte de l'estudi, es dissenya una metodologia de treball de tipus descriptiu i comparatiu, i es confecciona un catàleg de les universitats on s'estudia la matèria de Traducció Audiovisual, així com de les assignatures que en cada cas componen la matèria. Amb la informació proporcionada per les guies docents de cada assignatura, així com amb la inestimable col·laboració dels professors de les universitats espanyoles que les imparteixen, hem procedit a comparar les quatre variables objecte de l'estudi: objectius de les assignatures, temaris i continguts de les assignatures, metodologia de l'ensenyament (incloent-hi l'ús de programari) i avaluació. Els resultats presenten troballes interessants que poden ser útils tant als alumnes de traducció audiovisual, com especialment, per als docents espanyols i estrangers d'aquesta matèria.

Paraules clau:

Traducció Audiovisual, Didàctica, Assignatures, Doblatge, Subtitulació.

TREBALL DE FI DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

UNIVERSITAT JAUME I

ESTUDI PRELIMINAR

SOBRE LA PROGRAMACIÓ

DE LES ASSIGNATURES

DE TRADUCCIÓ AUDIOVISUAL

A LES UNIVERSITATS PÚBLIQUES

DE L'ESTAT ESPANYOL

Autora: Júlia Sanchis Tolsà

Tutor: Frederic Chaume Varela

Castelló de la Plana, juliol de 2014

Agraïments

En primer lloc, voldríem agrair la col·laboració desinteressada d'una sèrie de docents que ens han facilitat informació sobre les assignatures de Traducció Audiovisual que s'imparteixen a les diverses universitats públiques de l'Estat espanyol i sense l'ajuda dels quals aquest treball no hauria estat possible. Així doncs, agraïm l'ajuda dels professors i de les professores: Paco Rodríguez Rodríguez (UCO), Mar Ogea (UCO), Marina Ramos (UMU), Lucía Clara Serrano (UMU), Laura Cruz García (ULGC), Isabel Cómitre Narváez (UMA), María Mercedes Enríquez Aranda (UMA), Fernando Toda Iglesia (USAL), Josu Barambones (UPV/EHU), Raquel Merino (UPV/EHU), Anna Matamala (UAB), Eduard Bartoll Teixidor (UPF), Maribel Tercedor Sánchez (UGR), Juan José Martínez Sierra (UV), Carmen Pena Díaz (UAH) i Verónica Arnáiz (UVA). També volem donar les gràcies i agrair la seua predisposició a Ana Tamayo (UJI) per la traducció èuscar-espanyol de la guia docent de l'assignatura *Prácticas de Traducción V (Itzulpen Praktikak: Ingelesa-Euskara II)*, la qual ha realitzat immediatament i desinteressada. Gràcies també a l'especialista en didàctica de la TAV Beatriz Cerezo Merchán (UJI) per les seues aportacions. I òbviament, el nostre agraïment més sincer al nostre director del treball, el prof. Frederic Chaume.

En segon lloc, ens agradaria explicar que per a elaborar aquest treball s'ha consultat informació corresponent al present curs acadèmic, 2013-2014. Ens hem basat en la informació de les guies docents de les assignatures i també hem fet consultes concretes al professorat. Tanmateix, per obtindre uns resultats més acurats, es podria ampliar aquest treball aprofundint més en la matèria i realitzant una entrevista detallada als docents de cada assignatura.

ÍNDEX

Índex de taules	11
Introducció	13
1. L'Espai Europeu d'Educació Superior	15
1.1. Què és?	15
1.2. Com funciona? Comparació amb el pla d'estudis anterior.....	16
2. La traducció audiovisual (TAV).....	19
2.1. Què és?	19
2.2. Modalitats	19
3. Metodologia de treball.....	23
4. La TAV a les universitats públiques de l'Estat espanyol.....	25
4.1. Universitats on s'estudia TAV	25
4.2. Com s'estudia la TAV: comparatives.....	35
4.2.1. Comparativa d'objectius.....	35
4.2.2. Comparativa de temaris	39
4.2.3. Comparativa de metodologies	43
4.2.4. Comparativa de l'avaluació.....	48
5. Conclusions	53
6. Referències	55
Annex 1. Objectius	59
Annex 2. Temaris	63
Annex 3. Metodologia	67
Annex 4. Avaluació	73
Annex 5. Sigles i acrònims dels noms de les universitats	77

Índex de taules

Taula 1. Universitats públiques de l'Estat espanyol on s'estudia TI i, concretament, TAV. Assignatures de TAV	26
Taula 2. Objectius de les assignatures	35
Taula 3. Temaris de les assignatures	40
Taula 4. Metodologia de les assignatures: activitats	43
Taula 5. Software utilitzat per a la TAV	46
Taula 6. Percentatge de la nota final que correspon a exàmens	48
Taula 7. Percentatge de la nota final que correspon a treballs	49
Taula 8. Percentatge de la nota final que correspon a l'assistència.....	49

Introducció

El nostre treball s'emmarca en l'àmbit de la Traducció i Interpretació, concretament fa referència a la Traducció Audiovisual i tracta sobre didàctica. Així doncs, presentem un estudi descriptiu i comparatiu sobre la didàctica de la Traducció Audiovisual en les diferents universitats públiques de l'Estat espanyol. Per tant, en el nostre treball analitzem els objectius, els temaris i continguts, la metodologia didàctica i l'avaluació de totes les assignatures de TAV dels graus de les universitats públiques de l'Estat espanyol amb l'objectiu de conèixer com s'ensenyava, actualment i en aquest àmbit, la TAV.

Hi ha diversos factors que ens motiven a dur a terme aquest estudi. En primer lloc, el fet de formar part de les primeres promocions de Graduats en Traducció i Interpretació de la Universitat Jaume I ens aporta una certa curiositat per investigar en el marc d'aquest nou pla d'estudis. En segon lloc, la importància que té actualment el sector audiovisual a l'Estat espanyol i a Europa i, per consegüent, la TAV, mereix, en la nostra opinió, una bona formació en traductors audiovisuals i, per a això, cal analitzar i estudiar bé quina és la manera d'ensenyar els futurs traductors i les futures traductores. Sembla que a l'Estat espanyol, fins ara, no s'ha investigat molt sobre la didàctica de la TAV. Així doncs, i per últim, tant la manca d'estudis en aquest àmbit com el nostre interès personal per la didàctica ens conviden a realitzar un estudi que considerem, hui en dia, necessari.

Evidentment, el nostre treball no consisteix en una tasca de traducció, però la nostra formació en Traducció i Interpretació és fonamental per a la realització d'aquest Treball de Fi de Grau. Doncs aquest és fruit de tot allò que hem après al llarg de la carrera. Potser la relació més directa i explícita entre els nostres estudis i aquest treball la trobem en estar familiaritzats en els plans d'estudis, en tindre coneixements de TAV i en saber documentar-nos correctament. No obstant això, és gràcies al conjunt dels coneixements que hem anat adquirint durant tot aquest temps (i amb això ens referim, entre d'altres, a traduir, a documentar-nos, a fer ús de les noves tecnologies, a saber de llengua, però també a aprendre a reflexionar i a ser crítics) que hem pogut elaborar aquest treball.

1. L'Espai Europeu d'Educació Superior

L'objectiu d'aquest treball és analitzar com s'estudia la traducció audiovisual a les distintes universitats públiques de l'Estat espanyol. Per a això, en primer lloc, cal conèixer quin és el pla d'estudis actualment a aquestes universitats i com funciona. Així doncs, en aquest capítol intentem també subratllar les diferències més destacades entre aquest nou pla i l'anterior, actualment ja en extinció.

1.1. Què és?

L'Espai Europeu d'Educació Superior, EEES, és un nou model d'estudis universitaris que va nàixer a partir de la Declaració de Bolonya, en juny de 1999 (tot i que la primera reunió va tindre lloc a la Sorbona el 25 de maig de 1998). Actualment hi participen quaranta-set països i, tal com es descriu a la pròpia Declaració de Bolonya, els seus objectius principals són:

- L'adopció d'un sistema de títols comprensible i comparable. Per tal de facilitar la transparència i el reconeixement dels estudis superiors, s'ha creat: un sistema de crèdits ECTS (*European Credit Transfer System*), un Suplement al títol i uns marcs de qualificacions.
- La implantació d'un sistema d'estructures convergents basat en dos cicles, en què el primer cicle correspon al grau i el segon al postgrau, dintre del qual hi ha el màster i el doctorat.¹
- L'establiment d'un sistema de crèdits comú: el crèdit europeu o ECTS. Aquest sistema de crèdits facilita el reconeixement de titulacions i la mobilitat. A més a més, implica un canvi dràstic pel que fa a la metodologia docent, ja que aquest sistema dona molta més importància i activitat als estudiants en el procés educatiu.
- La promoció de la mobilitat. Es pretén facilitar l'intercanvi internacional entre persones i institucions.

¹ D'ací que Cerezo Merchán (2012) considere que el nou sistema es basa en tres cicles: el primer correspon al grau i el segon al postgrau. I aquest últim està format, al mateix temps, per dos cicles més: el màster i el doctorat.

- La promoció de la cooperació europea pel que fa a la garantia de qualitat de l'educació superior.
- L'estímul d'una dimensió europea en educació superior fora d'Europa. Això és possible gràcies a l'elaboració de programes de cooperació, d'estudis, de formació i d'investigació.

Tal com assenyala Cerezo Merchán (2012: 13) a la seua tesi:

Además de estos objetivos, a lo largo del proceso han ido apareciendo nuevas líneas de actuación, entre las que cabe citar: la creación de titulaciones conjuntas, la dimensión social del Proceso de Bolonia, la empleabilidad, el aprendizaje permanente y el EEES en un contexto global. (Cerezo Merchán, 2012: 13)

1.2. Com funciona? Comparació amb el pla d'estudis anterior

L'EEES deixa la creació dels plans d'estudi a càrrec de cada universitat, per tant hi ha aspectes que canvien en funció de cada país i de cada universitat. No obstant això, existeixen unes directius generals comunes a tots els estudis superiors i països entre les quals cal destacar que tots els estudis s'han d'estructurar en: grau i postgrau, i que els graus han de tindre entre 180 i 240 ECTS i els màsters entre 60 i 120 ECTS (Cerezo Merchán, 2012: 13-14).

Pel que fa a l'Estat espanyol, aquest treballa, des de 1999, per la creació de l'Espai Europeu d'Educació Superior. Així doncs, aposta pels nous estudis de grau, la qual cosa implica un canvi de paradigma educatiu respecte al pla d'estudis anterior.

En primer lloc, trobem un canvi d'estructura ja que abans, a l'Estat espanyol, els estudis s'organitzaven de la manera següent:

- Estudis de primer cicle (3 anys): diplomatures, arquitectures tècniques o enginyeries tècniques.
- Estudis de primer i segon cicle (4 a 6 anys): llicenciatures, arquitectures o enginyeries.
- Estudis de tercer cicle: doctorats.

I, actualment, els estudis universitaris es divideixen en:

- Graus (4 anys, a l'Estat espanyol)
- Màsters (1 o 2 anys)
- Doctorats

A més a més, els crèdits antics corresponien a hores lectives, és a dir, un crèdit era igual a deu hores lectives. Ara, un crèdit ECTS correspon a 25-30 hores de treball per part de l'estudiant.

Una altra de les diferències més importants entre el pla antic i el nou EEES fa referència a la manera de formar els estudiants: abans la formació sols considerava els continguts mentre que actualment les competències de l'estudiant tenen un paper rellevant en el procés de la seua formació.

A banda d'això, pel que fa a la metodologia, els nous graus fomenten l'elaboració de treballs acadèmics de manera regular. Aquesta mena d'avaluació contínua evita que la nota de l'estudiant depenga únicament d'un examen final i anima l'alumnat a treballar de manera constant.

Així doncs, el pla d'estudis actual incentiva la participació de l'alumnat en el procés d'aprenentatge. Val a dir que els nous graus pretenen formar estudiants de manera autònoma i activa.

Pel que respecta al cas concret dels estudis de Traducció i Interpretació, tal com recull Cerezo Merchán a la seua tesi, el 1991 naix el Reial Decret que marca les directrius de la Llicenciatura en Traducció i Interpretació (LTI),² la qual s'implanta, l'any 1992, a la Universidad de las Palmas de Gran Canaria, a la Universitat Autònoma de Barcelona, a la Universidad de Málaga i a la Universidad de Salamanca. El 1993 s'estableix a Salamanca, el 1994 a la Universitat Jaume I i progressivament va estenent-se, de manera que hui en dia existeix en més de vint universitats a l'Estat espanyol. A banda de la Llicenciatura, hi ha màsters, postgraus i doctorats enfocats a la Traducció i la Interpretació.

A partir de 1999, amb l'aprovació del Procés de Bolonya, es camina cap a la instauració del Grau en Traducció i Interpretació, que és l'objecte d'estudi d'aquest treball. Així doncs, l'any 2004 es publica el *Libro Blanco del Título de Grado en Traducción e Interpretación* i en 2008 s'adopten els primers Graus en TI a universitats com ara la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat de Vic, la Universidad Europea de Madrid, la Universidad Antonio Nebrija o la Universidad San Jorge. Així doncs, el Grau en Traducció i Interpretació, d'una banda, ha substituït, de manera progressiva,

² Abans de ser LTI, els estudis de Traducció i Interpretació ja existien, a l'Estat espanyol, en forma de diplomatura a la Universitat Autònoma de Barcelona, a la Universidad de Granada i a la Universidad de las Palmas de Gran Canaria.

l'antiga LTI i, de l'altra, s'ha instaurat en algunes universitats on no hi havia estudis en Traducció i Interpretació (Cerezo Merchán, 2012: 16-26).

2. La traducció audiovisual (TAV)

Per poder analitzar com s'estudia la traducció audiovisual a les distintes universitats ens caldrà, d'una banda, definir el terme “traducció audiovisual” i, de l'altra, conèixer els diferents tipus o modalitats de traducció audiovisual que existeixen. És per això que aquest segon capítol el dediquem a definir tant el terme “traducció audiovisual” com les diverses modalitats que aquest abraça.

2.1. Què és?

La Traducció Audiovisual (TAV) és un tipus de traducció que es caracteritza per la peculiaritat dels textos a partir dels quals es realitza la transferència interlingüística. Es tracta d'uns textos que fan servir simultàniament dos canals de comunicació: l'acústic i el visual. Així doncs, la TAV es defineix com la modalitat de traducció dels textos de la qual contenen informació verbal (oral i escrita) i no verbal, transmesa a través dels canals acústic i visual (Chaume, 2004: 31).

2.2. Modalitats

Les modalitats o tipus de Traducció Audiovisual són els mètodes tècnics que s'utilitzen per realitzar el transvasament lingüístic d'un text audiovisual d'una llengua a una altra (Chaume, 2004: 31).

Com bé afirmen Hernández Bartolomé i Mendiluce Cabrera (2005: 90-92) no existeix un acord general pel que fa al nombre de modalitats de TAV. És a dir, hi ha diverses modalitats de Traducció Audiovisual, però no tots els autors les denominen igual ni les classifiquen d'acord amb els mateixos criteris, per tant no hi ha una classificació unificada. A més a més, les constants investigacions, l'actual auge de les noves tecnologies, les necessitats de l'audiència i els interessos econòmics fan que aquesta classificació es mantinga oberta.

No obstant això, a continuació expliquem breument les principals modalitats de TAV per poder, posteriorment, investigar com s'estudia la TAV a les diferents universitats públiques de l'Estat espanyol.

En primer lloc, parlem de les modalitats en què, en la traducció, s'afegeix una nova pista de veu, allò que en anglès s'anomena *revoicing*.

El **doblatge** és una modalitat de TAV que consisteix a substituir la pista original, que conté els diàlegs en la llengua original, per una altra pista on hi ha gravats els diàlegs en llengua meta (Chaume, 2012: 1-2). S'entén per doblatge tant la traducció, com l'ajust i l'actuació dels actors i actrius (Hernández Bartolomé i Mendiluce Cabrera, 2005: 93). L'ajust és, d'acord amb Gilabert, Ledesma i Trifol (2000: 326-327), un procés que comprén dos conceptes simultanis: la sincronització i l'adaptació. Així doncs, ajustar una traducció consisteix, d'una banda, a aconseguir que la duració i el moviment de la boca dels personatges coincidisca amb els del text traduït, és a dir, que la traducció “càpiga en boca”. I, d'altra banda, cal imprimir estil i oralitat a la traducció, això és que la traducció sone natural, coherent i versemblant (Gilabert et al., 2000: 326-327). Val a dir que el doblatge pot ser tant intralingüístic, aleshores es posarà l'accent en les qüestions culturals, com interlingüístic, que és el més comú.

El **voice-over** és una altra modalitat de TAV on s'afeg una nova veu al producte traduït. En aquest cas, l'espectador escolta simultàniament les dues bandes (l'original i la traducció), però la veu traduïda se superposa a l'original, comença uns segons més tard i se sent més. Ambdues veus acaben alhora. Ja que dóna credibilitat i confiança, és una modalitat molt utilitzada als documentals i a les entrevistes (Hernández Bartolomé i Mendiluce Cabrera, 2005: 95).

El **doblatge parcial** consisteix a gravar en la banda original un text oral que proporcione la informació necessària en llengua meta sense haver de traduir tots els diàlegs (Hendrickx, 1984: 217-218). Es tracta d'un *voice-over* especial, on les veus masculines les dobla un sol actor i les veus femenines una sola actriu.

La **narració** consisteix en la lectura, no interpretació, d'un text escrit sobre allò que està ocorrent en pantalla (Chaume, 2004: 37). Aquest text ha estat preparat, traduït i resumit abans. En funció del lloc, poden haver-hi un o més dobladors i la banda original pot escoltar-se o no (Hernández Bartolomé i Mendiluce Cabrera, 2005: 96).

El **comentari lliure** es pot considerar una mena d'adaptació o traducció excessivament familiaritzant, ja que és el comentarista qui conta, amb les seues pròpies paraules, allò que veu i, per tant, és lliure d'afegir informació i canviar tot allò que vulga, normalment amb finalitat humorística. Tanmateix, la sincronia amb les imatges ha de ser acurada (Luyken, 1991: 82 cit. en Hernández Bartolomé i Mendiluce Cabrera, 2005: 96). Chaume (2012: 3-4) apunta, a més, que en aquesta modalitat s'inclouen les *Goblin translations* o traduccions paròdiques russes.

La **interpretació simultània** i la **traducció a la vista** també es poden considerar modalitats de TAV en el cas dels festivals de cinema, on el traductor tradueix a llengua meta directament del guió en llengua origen mentre s'emet la pel·lícula (Gambier, 2000 cit. en Chaume, 2004: 39). Gambier (2003: 173 cit. en Hernández Bartolomé i Mendiluce Cabrera, 2005: 95) inclou en aquest grup la interpretació del llenguatge dels signes.

L'**audiodescripció** (AD) és un tipus de traducció adreçat a les persones cegues o amb dificultat de visió. Es tracta d'explicar, mitjançant una veu en off, els elements visuals importants per tal que el públic invident pugui seguir la trama argumental (Hernández Bartolomé i Mendiluce Cabrera, 2005: 98).

L'**audiosubtitulació** consisteix, en el cas de les pel·lícules subtitulades, en la lectura en veu alta dels subtítols per als cecs (Chaume, 2012: 4).

En l'**animació** és el propi traductor qui, a partir d'unes imatges sense so, normalment dibuixos fets a ordinador, redacta un guió que s'ajusti a les exigències de significat de les imatges en qüestió (Chaume, 2004: 40). Ara bé, alguns autors consideren que l'animació no és una modalitat de traducció, mentre que d'altres la consideren traducció intersemiòtica (Chaume, 2004: 40).

Pel que fa a la **traducció multimèdia**, val a dir que s'hi combinen diverses tècniques de traducció audiovisual (doblatge, subtitulació, *voice-over*) amb diferents destreses tecnològiques i tècniques (Chaume, 2004: 40). Aquest gènere inclou la traducció de videojocs, de *webinars*, de *webtoons* o de *scanalations*, entre d'altres (Chaume, 2012: 4-5).

A continuació, presentem els tipus de TAV en què un text oral es transforma en escrit, és a dir, aquelles modalitats de traducció que incorporen un text escrit en pantalla que representa els diàlegs dels personatges originals.

La **subtitulació** és una modalitat de TAV que consisteix a incorporar un text escrit (subtítols) en llengua meta a la part inferior de la pantalla on hi ha les imatges de la pel·lícula en versió original, de manera que els subtítols corresponen a les intervencions dels actors (Chaume, 2004: 33; Díaz Cintas, 2003: 32). La subtitulació pot ser de diversos tipus, en general: intralingüística o interlingüística, i en aquest cas també bilingüe (Díaz Cintas, 2003: 36-38).

La **sobretitulació**, en canvi, es fa servir a l'òpera i al teatre i la traducció pot aparèixer a la part alta de l'escenari, i a més, darrere de cada seient. Tot i que es prepara

abans, es llença en temps real, ja que tant l'òpera com el teatre són actuacions en directe (Hernández Bartolomé i Mendiluce Cabrera, 2005: 95).

La **subtitulació en viu**, reformulació simultània, *respeaking* o reparlat es desenvolupa en temps real i no es prepara prèviament. Normalment s'utilitza amb programes en directe i va adreçada a l'audiència amb deficiència auditiva (Ivarsson and Carroll, 1998: 134 cit. en Hernández Bartolomé i Mendiluce Cabrera, 2005: 97). Un ordinador entrenat escriu la informació que el *respeaker* escolta, resumeix i transmet a la màquina (Romero Fresco, 2011 cit. en Chaume, 2012: 3).

La **subtitulació per a sords** (SPS) consisteix a “presentar un encuentro semántico de lo que se emite en el programa en cuestión, pero no sólo de lo que se dice, cómo se dice (énfasis, tono de voz, acentos e idiomas extranjeros, ruidos de la voz) y quién lo dice sino también de lo que se oye (música y ruidos ambientales) y de los elementos discursivos que aparecen en la imagen (cartas leyendas, carteles, etc.)” (Pereira Rodríguez, 2005: 162).

Com podem observar, existeixen diferents modalitats de TAV. Tanmateix, no totes tenen la mateixa importància i ús a l'Estat espanyol i, per tant, podem deduir que tampoc no s'estudiaran de la mateixa manera a la universitat.

3. Metodologia de treball

Per a realitzar aquest treball, en primer lloc, ens hem documentat sobre l'Espai Europeu d'Educació Superior i la Traducció Audiovisual i les seues modalitats. Així doncs, havent consultat l'obra de diversos autors i havent llegit sobre aquests temes, hem redactat el marc teòric d'aquest treball.

Després, per a desenvolupar el nostre estudi, hem triat, entre totes les universitats de l'Estat espanyol, les que són públiques i, d'aquestes, les que imparteixen docència en Traducció i Interpretació a nivell de grau. Tot seguit, hem revisat, un per un, tots els plans d'estudis dels Graus en Traducció i Interpretació (o semblants) i hem elaborat un llistat de les universitats que ofereixen, al grau, una o diverses assignatures de TAV. Deixem, doncs, per a investigacions posteriors l'estudi de la TAV a nivell de màster, doctorat, cursos d'extensió universitària o, fins i tot, a d'altres països.

Una vegada identificades les assignatures de TAV que s'estudien en cada universitat pública de l'Estat espanyol, hem consultat totes i cadascuna de les guies docents i n'hem extret els **objectius**, els **temaris**, la **metodologia** i l'**avaluació**. Així doncs, hem elaborat una sèrie de graelles basant-nos en uns paràmetres concrets. Tot seguit hem extret les nostres pròpies conclusions sobre cadascun dels aspectes analitzats. Hem de dir que, a banda de consultar les guies docents, també hem demanat informació als professors de les assignatures, ja que no totes les dades les hem pogudes trobar a les guies docents de les pàgines web de les universitats.

Així doncs, hem començat el nostre estudi amb una anàlisi dels objectius de les assignatures de TAV. Per a poder-los classificar hem redactat deu objectius, els quals hem reflectit en una graella i hem enumerat les assignatures que els comparteixen.

El segon punt fa referència als temaris, de manera que hem analitzat els continguts de totes les assignatures objecte d'estudi i hem mostrat en una taula els temes més recurrents. De nou, hem classificat les assignatures, en aquest cas per temes, per esbrinar quins temes són més comuns en els continguts de les assignatures de TAV de les universitats públiques de l'Estat espanyol.

A continuació, hem analitzat la metodologia que segueix cada assignatura. En aquest apartat del nostre treball hem examinat, d'una banda, el software utilitzat. D'altra banda, hem observat les activitats que proposa cada assignatura, la qual cosa ens ha ajudat a descobrir la naturalesa de l'assignatura (teòrica, pràctica o teòrico-pràctica), i

també ho hem relacionat amb les hores de treball presencial i no presencial amb què compta cada assignatura.

I el quart i últim aspecte del nostre estudi fa referència a l'avaluació: com s'avaluen les assignatures de TAV? Doncs hem establert tres paràmetres (exàmens, treballs i assistència) a partir dels quals es veu com s'avaluen les assignatures objecte d'estudi.

Finalment, per acabar el nostre treball, hem redactat les conclusions que hem extret sobre la programació de les assignatures de TAV a les universitats públiques de l'Estat espanyol.

4. La TAV a les universitats públiques de l'Estat espanyol

4.1. Universitats on s'estudia TAV

En la graella següent es mostren les universitats públiques de l'Estat espanyol on s'estudia Traducció i Interpretació, seguides de l'enllaç a la seua pàgina web, on es troba el pla d'estudis de cada Grau. Tot seguit s'indica si aquestes universitats ofereixen a l'alumnat de traducció formació en TAV i, si és així, de quina manera ho fan. Després, mencionem de quants ECTS és cada assignatura. I a l'última columna de la taula s'indica l'enllaç a la guia docent de cadascuna de les assignatures, amb les diferents combinacions lingüístiques.

En aquesta taula es mostren els noms de les assignatures tal com apareixen a la guia docent de les assignatures. Tanmateix, al llarg del nostre treball sols indiquem el nom de cada assignatura pròpiament dit, sense la combinació lingüística ni la direcció de la traducció. En el cos del treball això sols ho especifiquem en el casos en què és necessari.

Taula 1. Universitats públiques de l'Estat espanyol on s'estudia TI i, concretament, TAV. Assignatures de TAV

Universitat	URL ³ DEL PLA D'ESTUDIS	ASSIGNATURES TAV	Naturalesa de l'assignatura i curs	ECTS	Guia docent assignatures
Universidad Autónoma de Madrid	http://www.fil.uam.es/consulta/oferta.php?select_curs_oacad=4&select_est=31&select_curso=*&select_sem=0	No hi ha assignatures de TAV.			
Universidad Complutense de Madrid (CES Felipe II)	http://www.cesfelipesecondo.com/grado/traduccion.php?curso=4	-Mediación Lingüística para la Accesibilidad -Técnicas para la Traducción Audiovisual -Traducción Audiovisual B1-A -Traducción Audiovisual B2-A	Optatives, dues de 3r i dues de 4t. Pertanyen a la "Formación en Traducción Audiovisual y Mediación Lingüística" i complementen l'itinerari de traducció o d'interpretació.	6	Mediación Lingüística para la Accesibilidad http://www.cesfelipesecondo.com/titulaciones/graduacion/programa/s/21800076.pdf Técnicas para la Traducción Audiovisual http://www.cesfelipesecondo.com/titulaciones/graduacion/programa/s/21800077.pdf Traducción Audiovisual B1-A (Anglés): http://www.cesfelipesecondo.com/titulaciones/graduacion/programa/s/21800078.pdf Traducción Audiovisual B2-A Francés: http://www.cesfelipesecondo.com/titulaciones/graduacion/programa

³ Enllaços i pàgines web ("URL" i "Guia docent assignatures"): última visita juny de 2014.

					s/21800079.pdf Alemany: http://www.cesfelpesegundo.com/titulaciones/gtraduccion/programas/21800080.pdf
Universidad de Córdoba	http://www.uco.es/filosofia/letras/gtradinterpretacion/planificacion/index.html	<i>Traducción Cinematográfica y subtitulado Lengua B (Inglés) i (Francés)</i>	Obligatoria, 4t	6	<p>Anglés: https://www.uco.es/eguiado/guias/2013-14/101668_2013-14.pdf</p> <p>Francés: https://www.uco.es/eguiado/guias/2013-14/101669_2013-14.pdf http://www.ulpgc.es/aplicaciones/proyectosdocentes/pdf.php?id_proyecto=40514&NUEVA=1</p>
Universidad de las Palmas de Gran Canaria	http://www.fi.ulpgc.es/estudios_guiacaademica.php	<i>Traducción audiovisual y accesibilidad</i>	Obligatoria, 3r	6	<p>Anglés: https://oas.sci.uma.es:8443/ht/2013/ProgramasAsignaturas_Titulacion_50332_AsigUMA_50387.pdf</p> <p>Francés: https://oas.sci.uma.es:8443/ht/2013/ProgramasAsignaturas_Titulacion_50332_AsigUMA_50388.pdf</p>
Universidad de Málaga	http://www.uma.es/grado-en-traduccion-e-interpretacion/info/9668/plan-de-estudios/	<i>Traducción audiovisual B4-AB</i>	Obligatoria, 3r	6	<p>Anglés: https://www.um.es/web/letras/s/contenido/estudios/grados/traduccion-ingles</p>
Universidad de Murcia	http://www.um.es/web/letras/s/contenido/estudios/grados/traduccion-ingles	<i>Traducción especializada audiovisual A-B B-A (inglés) i (francés)</i>	Obligatoria, 4t	6	<p>Anglés: https://aulavirtual.um.es/umugdc/ente-tool/htmlprin/guia/RevyIQ5K9OUJiWv/OIaw1g33xpTEprtfsA5Xd</p>

	http://www.um.es/web/letras/contento/estudios/grados/traducccion-frances				Z7D8MRGIU1bd7 Francés: https://aulavirtual.um.es/umugdoc ente- tool/htmlprint/guia/RxJQiB56se2EohrgUeK0uQjRd8xwmQ7Bv2dUK9CMVvwMcc8Yv
Universidad de Salamanca	http://www.usal.es/webusal/files/Plan%20estudios%20Traducccion%20e%20Interpretacion_modif_1.pdf	<i>Traducción audiovisual (inglés)</i> ⁴	Optativa, es pot cursar en 3r o en 4t	6	http://www.usal.es/webusal/files/Grado_Traducccion e Interpretacion_2013_PF.pdf (pàg. 520)
Universidad de Valladolid (Soria)	http://www.uva.es/export/sites/uva/2.docencia/2.01.grados/2.01.02.ofertaformativa/grados/2.01.02.01.alfabetica/Grado-en-Traducccion-e-Interpretacion/	No hi ha assignatures de TAV ⁵			
Universidad del País Vasco - Euskal Herriko Unibertsitatea	http://www.ehu.es/web/letrak/itzulpengintza-ikasketen-antolaketa-etatirakaskuntza-gidak	<i>Prácticas de traducción V: Inglés-Español y Español-Inglés III</i> ⁶ <i>Prácticas de traducción VI: Inglés-Español y Español-Inglés IV</i>	Obligatoria, 4t	6	Prácticas de traducción V (Espanyol): http://www.ehu.es/web/letrak/itzulpengintza-eta-interpretazioko-gradua-aurtengo-ikasturtea?p_auth=H27eAZE5&p_p_id=upvehuapp_WAR_upvehuap

⁴ A Salamanca s'impartien tres assignatures de TAV: *Traducción audiovisual*, *Audiodescripción* i *Subtitulado para sordos*, però en el curs acadèmic 2013-2014 únicament s'imparteix la primera. La resta ja no té docència per falta d'alumnat i, per tant, no apareix a la guia acadèmica d'aquest curs. [Consulta: 9 d'abril de 2014]

⁵ Al grau hi ha una assignatura de *Localización* que imparteix Verónica Arnáiz, però no té continguts de TAV.

⁶ Totes les assignatures de pràctica de traducció s'anomenen *Prácticas de traducción (I, II, etc.)*, i depèn de cada docent el contingut que vulga impartir. Així doncs, el professor Josu Barambones imparteix l'assignatura *Prácticas de traducción V* en la combinació lingüística anglès-èuscar i ensenya Traducció Audiovisual. De la mateixa manera, la professora Raquel Merino ha impartit, durant el curs 2013-2014, les assignatures *Prácticas de traducción V* i *Prácticas de traducción VI* en la combinació lingüística anglès-espanyol.

<p>Universidad Pablo Olavide (Sevilla)</p>	<p>http://www.upo.es/portali/mpe/web/content/10435ac1-43b3-11de-874c-3fe5a96f4a88?channel=c1f3624d-2f47-11de-b088-3fe5a96f4a88</p>	<p><i>Traducción Audiovisual</i></p>	<p>Optativa, 4t</p>	<p>3</p>	<p>pportlet&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=1& upvehuapp_WAR upvehuappportlet action=redirectAction</p> <p>Prácticas de traducción VI (Espanyol): http://www.ehu.es/es/web/letrak/itzulpen/iza-eta-interpretazioko-gradua-aurtengo-ikasturtea?p_auth=k9bMBTzv&p_p_id=upvehuapp_WAR upvehuappportlet&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=1& upvehuapp_WAR upvehuappportlet action=redirectAction</p> <p>Prácticas de traducción V (Éuscar): https://www.dropbox.com/s/x5umgezik3kztzg/Itzulpen%20Praktikak%20V%20%28Pa%20%20ADs%20Base%29.pdf</p> <p>http://www.upo.es/export/portal/coin/bin/portal/fhurn/oferta_academica/Guias_Docentes/Guias_Docentes_2013_2014/G_TEI_Frances/1380021637040_30_30_85_traducci on_audiovisual.pdf</p>
--	--	--------------------------------------	---------------------	----------	--

<p>Universidade de Vigo</p>	<p>https://seix.uvigo.es/docnet-nuevo/guia_docent/index.php?centre=301&ensenyament=V01G230V01&consulta=assignatures&any_academic=2013_14&idioma=cast&idioma=cast</p>	<p><i>Traducción medios audiovisuales idioma I: inglés-gallego; inglés-español; francés-gallego</i></p>	<p>Optativa, 4t</p>	<p>6</p>	<p>Anglès-Espanyol: https://seix.uvigo.es/docnet-nuevo/guia_docent/index.php?centre=301&ensenyament=V01G230V01&assignatura=V01G230V01923&any_academic=2013_14&idioma=cast&idioma_assig=cast</p> <p>Anglès-Gallec: https://seix.uvigo.es/docnet-nuevo/guia_docent/index.php?centre=301&ensenyament=V01G230V01&assignatura=V01G230V01922&any_academic=2013_14&idioma=cast&idioma_assig=cast</p> <p>Francés-Gallec: https://seix.uvigo.es/docnet-nuevo/guia_docent/index.php?centre=301&ensenyament=V01G230V01&assignatura=V01G230V01924&any_academic=2013_14&idioma=cast&idioma_assig=cast</p>
<p>Universitat Autònoma de Barcelona</p>	<p>http://www.uab.es/servlet/ServletLite/estudiar/tots-els-estudis/informacio-general/traduccio-i-interpretacio-grau-eees-1089963374371.html?param1=1228291018508&param11=5</p>	<p><i>Traducció Audiovisual i Localització A-A (Castella-Català / Català-Castellà)</i></p>	<p>Optativa, 4t. Pertany a la Menció de Traducció Especialitzada.</p>	<p>6</p>	<p>http://www.uab.es/guiesdocs/2013-14/g101327/2500249a2013-14iCAT.pdf</p>

Universitat d'Alacant / Universidad de Alicante	http://cvnet.cpd.ua.es/webcvnet/planestudio/planEstudioND.aspx?plan=C010&lengu=C&caca=2012-13#	<i>Traducción Audiovisual B-4 /A-B</i>	Optativa, 3r. Pertany a l'itinerari de Traducció especialitzada segons llengua B.	6	Anglès: http://cv1.cpd.ua.es/consplanesestudio/cvFichaAsiEES.asp?wCodAsi=32650&scaca=2012-13&wLengua=V&wCodeEst=C010 Francès: http://cv1.cpd.ua.es/consplanesestudio/cvFichaAsiEES.asp?wCodAsi=32750&scaca=2012-13&wLengua=V&wCodeEst=C010 Alemany: http://cv1.cpd.ua.es/consplanesestudio/cvFichaAsiEES.asp?wCodAsi=32850&scaca=2013-14 https://www.dropbox.com/s/fhik6p2lhmw312tUVY%20T%20esp%203%20Guia_docente.pdf
Universitat de València	Grau en Traducció i Mediació Interlingüística http://www.uv.es/uvweb/universidad/es/estudios-grado/oferta-grados/oferta-grados/grado-traduccio-mediacion-interlinguistica-ingles-1285846094474/Titulacio.html?id=1285847388019&planta=UV/Page/TPGDetai11&p2=2	<i>Traducción especializada 3 (inglés-español)</i>	Obligatòria, 4t. Forma part del mòdul "Pràctica de la traducció".	6	https://www.dropbox.com/s/fhik6p2lhmw312tUVY%20T%20esp%203%20Guia_docente.pdf
Universitat Jaume I	http://e-uji.es/pls/www/1gri_ass.s.lleu.itinerarios_g?p_titulacion=207	<i>-Traducció Audiovisual -Doblatge -Subtitulació -Accessibilitat</i>	Traducció Audiovisual: obligatòria, de 3r. La resta: optatives, de 4t. Completen l'itinerari en Traducció Audiovisual.	6 4,5	Traducció Audiovisual: http://e-uji.es/pls/www/1gri_ass.lleu.asignatura_g?p_titulacion=207&p_asignatura=T10933

			<p>Optativa, 3r. Pertany al perfil formatu de Traducció i Mitjans de Comunicació</p>	4	<p>Doblatge: http://e-ujer.uji.es/pls/www/lgri_ass.lleu=asignatura_g?p_titulacion=207&p_asignatura=T10965</p> <p>Subtitulació: http://e-ujer.uji.es/pls/www/lgri_ass.lleu=asignatura_g?p_titulacion=207&p_asignatura=T10977</p> <p>Traducció Audiovisual i Accessibilitat: http://e-ujer.uji.es/pls/www/lgri_ass.lleu=asignatura_g?p_titulacion=207&p_asignatura=T10952</p> <p>http://www.upf.edu/pra/3343/20295.pdf</p>
Universitat Pompeu Fabra	http://www.upf.edu/facii/facii_grau/pla/	<i>Traducció Audiovisual</i>			

Universidad de Granada	http://grados.ugr.es/traducion/pages/infoacademica/asi gnaturacuarto	<i>Traducción Multimedia</i>	Obligatoria, 4t	6	<p>Anglés: grados.ugr.es/traducion/pages/infoacademica/guiasdocente/traducion-multimedia-ingles</p> <p>Francés: http://grados.ugr.es/traducion/pages/infoacademica/guiasdocente/traducion-multimedia-frances</p> <p>Alemany: http://grados.ugr.es/traducion/pages/infoacademica/guiasdocente/traducion-multimedia-aleman</p> <p>Àrab: http://grados.ugr.es/traducion/pages/infoacademica/guiasdocente/traducionmultimediaarabe</p> <p>http://www.uah.es/estudios/asignaturas/descarga_fichero.asp?CodAsig=791015&CodPlan=G791&Anno=2013-14</p>
Universidad de Alcalá	Grado en lenguas modernas y traducción http://www.uah.es/estudios/asignaturas/1stAsignaturas_v3.asp?CodCentro=106&CodPlan=G791	<i>Traducción Audiovisual</i>	Optativa, 3r o 4t	8	

L'Estat espanyol compta amb díhuit universitats públiques que ofereixen estudis en Traducció a nivell de grau, de les quals n'hi ha catorze que anomenen aquests estudis "Grau en Traducció i Interpretació" ("Grado en Traducción e Interpretación", en el cas de la Universidade de Vigo "Grao en Tradución e Interpretación" o, en el de la Euskal Herriko Unibertsitatea, "Itzulpengintza eta Interpretazioa"). En canvi, a la Universitat de València es denomina "Grau en Traducció i Mediació Interlingüística" i a la Universidad de Alcalá, "Grado en Lenguas Modernas y Traducción".

D'aquestes díhuit universitats que compten amb estudis de grau en Traducció, setze ofereixen estudis en Traducció Audiovisual. Això vol dir que ni a la Universidad Autónoma de Madrid ni a la Universidad de Valladolid hi ha cap assignatura de TAV.

Pel que fa al nom de les assignatures, la immensa majoria reben la denominació genèrica de "Traducció Audiovisual" (o semblants: *Traducción y Medios Audiovisuales*, *Traducción Cinematográfica y Subtitulado*). Algunes, amb les mateixes característiques, s'anomenen *Traducción Especializada* o *Prácticas de Traducción*. Després hi ha les que combinen la TAV amb altres modalitats (UGR, *Traducción Multimedia*; UAB, *Traducción Audiovisual i Localització*). Finalment, a la UCM i a l'UJI trobem assignatures específiques de TAV que reben el nom de cada modalitat.

Quant a la naturalesa de les assignatures i al moment d'impartir-les, hi ha huit assignatures obligatòries, tres de les quals s'imparteixen en tercer curs (UMA, ULPGC, i UJI), i cinc en quart (UCO, UMU, UPV/EHU, UV i UGR). Hi ha set universitats que atribueixen un caràcter optatiu a la seua assignatura de TAV: la UA i la UPF l'ofereixen en tercer curs, mentre que l'UPO, la UVIGO i la UAB la proposen a l'alumnat de quart. I tant a la USAL com a la UAH es pot elegir com a optativa bé de tercer o bé de quart curs. Cal apuntar que les assignatures de TAV de la UPF, de la UV, de la UA i de la UAB s'emmarquen dins d'un itinerari de traducció especialitzada. Finalment, la UCM i l'UJI presenten diverses assignatures de TAV, que són de caràcter optatiu però formen un itinerari propi en TAV.

Així doncs, tot i que hi ha setze universitats que ofereixen formació a nivell de grau en TAV, tenim un total de vint-i-una assignatures de TAV. D'aquestes, quinze són de 6 ECTS; tres, de 4,5 ECTS, que corresponen a les optatives de l'UJI; una de 3 ECTS a l'UPO; una de 4 ECTS a la UPF i una altra de 8 ECTS a la UAH.

Per últim i pel que respecta a la combinació lingüística, predomina l'anglès-espanyol. No obstant això les universitats que compten amb dues llengües oficials, com ara el català, el gallec o l'èuscar, a banda del castellà, també ofereixen la combinació

d'aquesta llengua amb l'anglès. I, a més a més, ja que a algunes universitats s'ofereix l'opció de cursar el Grau amb francès, alemany o àrab com a primera llengua estrangera, també hi trobem les combinacions lingüístiques en aquestes llengües. A la UPF es treballa la TAV en la combinació lingüística català-espanyol i espanyol-català. I en les assignatures d'accessibilitat es treballa la traducció interlingüística. Finalment, cal remarcar que, tot i que és més habitual la traducció directa, també hi ha assignatures que contempen la traducció inversa, això sí, alhora que la directa.

4.2. Com s'estudia la TAV: comparatives

4.2.1. Comparativa d'objectius

En moltes universitats es confonen els objectius de l'assignatura amb les competències que han d'assolir els estudiants o amb els resultats d'aprenentatge. Amb tot, per no allargar innecessàriament aquest treball, en la comparativa que trobem en l'*Annex 1* contrastem els objectius que esmenten les diferents guies docents, sense entrar en si realment són resultats d'aprenentatge, competències o objectius pròpiament dits.

Ja que els objectius són tants i tan diversos, i cada guia docent els presenta d'una manera, en aquest treball hem redactat, a partir de la informació de les guies docents, deu objectius, més o menys amplis, que abracen els objectius/resultats/competències que especifiquen les guies docents de les assignatures. A més, en alguns casos, hi hem afegit informació bé implícita o bé d'altres apartats (temaris o metodologia) ja que, tot i que no apareixen en l'apartat d'objectius de la guia docent, l'assignatura els contempla i, per tant, entenem que cal incloure'ls-hi.

Taula 2. Objectius de les assignatures

Objectiu	Universitats (16)
Conèixer les modalitats de TAV i les seues característiques.	<ol style="list-style-type: none"> 1. UCO 2. UMU 3. ULPGC 4. UMA 5. UPO 6. UVIGO 7. UA 8. USAL 9. UAB 10. UPF 11. UCM 12. UJI (implícit) 13. UGR 14. UV 15. UPV/EHU (implícit en espanyol, explícit en

	<p>èuscar)</p> <p>16. UA</p>
<p>Manejar els recursos electrònics i programes informàtics per a TAV.</p>	<p>1. UCO</p> <p>2. UMU</p> <p>3. ULPGC</p> <p>4. UMA</p> <p>5. UPO</p> <p>6. UVIGO</p> <p>7. UA</p> <p>8. USAL (implícit)</p> <p>9. UAB (temari)</p> <p>10. UCM</p> <p>11. UJI</p> <p>12. UGR</p> <p>13. UV</p> <p>14. UPV/EHU (espanyol i èuscar)</p>
<p>Saber documentar-se.</p>	<p>1. UMU</p> <p>2. UMA</p> <p>3. UPO</p> <p>4. USAL</p> <p>5. UJI</p> <p>6. UGR</p> <p>7. UV</p> <p>8. UPV/EHU (espanyol)</p> <p>9. UAH (metodologia)</p>
<p>Reflexionar sobre el procés de traducció. Identificar, analitzar i resoldre problemes de traducció relacionats amb la TAV mitjançant estratègies de traducció.</p>	<p>1. UCO</p> <p>2. UMU</p> <p>3. UMA</p> <p>4. UPO (metodologia)</p> <p>5. UVIGO</p> <p>6. UA</p> <p>7. USAL</p> <p>8. UAB</p> <p>9. UCM (temari)</p> <p>10. UPF</p> <p>11. UGR</p> <p>12. UV</p> <p>13. UPV/EHU (espanyol i èuscar)</p>
<p>Tenir un esperit crític per revisar textos i traduccions.</p>	<p>1. UMU</p> <p>2. UMA (temari)</p> <p>3. UPO</p> <p>4. UVIGO</p> <p>5. USAL</p> <p>6. UAB</p> <p>7. UPF</p> <p>8. UV</p> <p>9. UPV/EHU (espanyol)</p>
<p>Conèixer el mercat professional de la TAV.</p>	<p>1. UCO</p> <p>2. UMU</p> <p>3. UMA</p> <p>4. UVIGO</p> <p>5. USAL</p> <p>6. UV</p> <p>7. UCM</p> <p>8. UJI (implícit i al temari)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> 9. UGR 10. UA 11. UV 12. UPV/EHU (èuscar)
Emprendre estudis posteriors.	<ul style="list-style-type: none"> 1. UA 2. UAB 3. UCM 4. UV
Ser capaç de traduir textos audiovisuals, amb les convencions corresponents i les restriccions del canal audiovisual.	<ul style="list-style-type: none"> 1. UCO 2. UMU 3. ULPGC 4. UMA 5. UPO 6. UVIGO (implícit) 7. UA 8. USAL 9. UPF 10. UCM (implícit) 11. UJI 12. UGR 13. UPV/EHU (espanyol i èuscar) 14. UV (implícit) 15. UA
L'accessibilitat: conèixer-ne les modalitats i/o desenvolupar un esperit crític	<ul style="list-style-type: none"> 1. ULPGC 2. UCM: <i>Mediación Lingüística para la Accesibilidad</i> 3. UJI: <i>Traducción Audiovisual i Accessibilitat</i>
Dominar les llengües de treball (i conèixer les seues cultures).	<ul style="list-style-type: none"> 1. UMU 2. UPO 3. UVIGO 4. USAL 5. UPF 6. UJI 7. UPV/EHU (espanyol) 8. UV

Així doncs, observem que l'objectiu que es repeteix a les setze universitats públiques de l'Estat espanyol on s'estudia TAV és **conèixer les diferents modalitats de TAV**, així com també les seues característiques. Si bé aquest objectiu no s'explicita en absolutament totes les guies docents, la gran majoria sí que ho fan; i aquelles que no ho mostren de manera tan explícita ens ho donen a entendre a través d'altres objectius. Considerem que és fonamental conèixer les modalitats de TAV i les seues característiques si volem estudiar la TAV i posar-la en pràctica.

Tot seguit, en quinze guies docents es fa referència a la traducció de textos audiovisuals com a objectiu. Això implica tant conèixer les **convencions** de cada modalitat de TAV com saber adaptar la traducció a les característiques del canal audiovisual. Algunes assignatures presenten aquest objectiu com el fi principal, d'altres,

en canvi, el nomenen entre d'altres objectius, i d'altres el contenen de manera implícita. No obstant això, el programa de la UAB no parla sobre traducció pròpiament dita, sinó que l'objectiu principal d'aquesta assignatura és resoldre problemes de TAV i de localització.

Després, catorze de les setze universitats fan referència al maneig d'eines informàtiques per a la TAV, és a dir que sols la UPF i la UAH no ho contemplen. De fet, com veurem a l'apartat 4.2.3 *Comparativa de metodologies*, totes les assignatures requereixen la utilització de **software específic** en la seua vessant pràctica. Creiem que aquest és un altre dels objectius necessaris en una assignatura de TAV, ja que els recursos i programes informàtics són, hui en dia, imprescindibles per al traductor audiovisual.

En quart lloc, tretze de les setze universitats consideren el fet de reflexionar sobre el procés de traducció, d'identificar, analitzar i resoldre **problemes de traducció** relacionats amb la TAV mitjançant estratègies de traducció. Des del nostre punt de vista, per a poder traduir correctament un text cal reflexionar sobre el procés i saber resoldre els problemes de traducció que s'hi puguem presentar.

Hi ha dotze universitats que proposen conèixer el **mercat professional** de la TAV. Considerem que aquest és un tema de gran interès per a l'alumnat, i, especialment, per a l'alumnat de quart curs. De fet, la majoria de les assignatures que exposen aquest objectiu es cursen al quart i darrer any del Grau.

Tot seguit, trobem un empat ja que nou universitats de les setze inclouen en els seus objectius: saber **documentar-se** i/o tenir un esperit crític per **revisar** textos i traduccions.

D'una banda, la documentació és, en la nostra opinió, un aspecte fonamental de la traducció en general, així doncs, també ho és per a la TAV. Pensem que si els objectius foren més homogenis potser la documentació apareixeria en totes les guies docents.

I, de l'altra, tindre un esperit crític per a revisar textos i traduccions és, per a nosaltres, un altre objectiu general ja que l'esperit crític ha de formar part de la personalitat del traductor i la revisió ha d'entendre's com una part del procés de traducció.

En huit guies docents es fa referència als **coneixements de llengua** (de llengua origen i/o de llengua meta), si bé aquest no és pròpiament un objectiu que corresponga a una assignatura de TAV, sinó més bé a una assignatura de llengua, i que amb la TAV s'adquireix de manera indirecta. Ens atrevim a dir que potser això ocorre, d'una banda,

per la falta d'homogeneïtat en els objectius de les guies docents, ja que en unes són molt concrets i en d'altres massa abstractes, i, de l'altra, perquè potser el professorat considera que això és un requisit per cursar l'assignatura, ja que per poder traduir cal conèixer bé tant la llengua origen com la llengua meta. Però, com que traduït es pot aprendre sobre llengua, en alguns casos també s'afegeix als objectius de les assignatures de TAV.

A continuació, hi ha quatre universitats que o bé presenten l'assignatura de TAV com **una introducció** i tenen com a objectiu que l'alumnat interessat continue cursant estudis posteriors en TAV, o bé es plantegen l'opció que l'alumnat que cursa l'assignatura s'interessa per la TAV i continue obrint **noves línies d'investigació**.

I, per últim, sols tres universitats destaquen, entre els seus objectius, el tema de **l'accessibilitat**. Dues d'elles són l'UJI i la UCM, que contenen, com indiquem als apartats *4.1 Universitats on s'estudia TAV* i *4.2.2 Comparativa de temaris*, en el seu pla d'estudis una assignatura dedicada exclusivament a l'accessibilitat. I la tercera és la ULPGC, que dedica una part de la seua assignatura de TAV a l'accessibilitat. Aquestes tres assignatures subratllen que cal no sols conèixer les modalitats d'accessibilitat, sinó també ser conscients i reflexionar sobre les necessitats de les persones amb dificultats auditives i de visió en la societat. Tanmateix, ens resulta estrany que sols aquestes tres assignatures destaquen el tema de l'accessibilitat ja que, com veurem a l'apartat *4.2.2 Comparativa de temaris*, hi ha huit assignatures de TAV que, entre els seus continguts inclouen l'accessibilitat, una modalitat de TAV cada vegada més coneguda i valorada.

Finalment, ens agradaria destacar que a la Universitat d'Alacant hem trobat un objectiu interessant ja que es tracta d'assimilar la funció comunicativa de la TAV. Una vegada més, considerem que els objectius de les guies docents són molt heterogenis i aquest objectiu no l'hem trobat enlloc més, però sembla una idea molt important que qualsevol aprenent de TAV ha de tenir present.

4.2.2. Comparativa de temaris

En l'*Annex 2* trobem una descripció detallada dels temaris que presenta cadascuna de les assignatures de TAV de les distintes universitats públiques de l'Estat espanyol.

A continuació, mostrem una graella que presenta, en la primera columna, les modalitats més rellevants de les assignatures de TAV, és a dir: doblatge, subtítolació, accessibilitat, *voice-over*, narració, altres tipus de traducció (traducció publicitària,

traducció de còmics, localització), i tècniques i eines per a la TAV. En la segona columna apareixen, numerades, les assignatures de TAV generals que tracten cada tema, amb la universitat a què pertanyen. I, per últim, la tercera columna recull les assignatures que són específiques d'una modalitat de TAV i, evidentment, la universitat on s'estudien.

Taula 3. Temaris de les assignatures

Temes	Assignatures generals (16)	Assignatures específiques (5)
Doblatge	<ol style="list-style-type: none"> 1. UCO: <i>Traducción Cinematográfica y Subtitulado</i> 2. UMU: <i>Traducción Especializada Audiovisual</i> 3. ULPGC: <i>Traducción Audiovisual y Accesibilidad</i> 4. UMA: <i>Traducción Audiovisual</i> 5. UPO: <i>Traducción Audiovisual</i> 6. UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales</i> 7. UA: <i>Traducción Audiovisual</i> 8. USAL: <i>Traducción Audiovisual</i> 9. UAB: <i>Traducció Audiovisual i Localització</i> 10. UPF: <i>Traducció Audiovisual</i> 11. UCM: <i>Traducción Audiovisual</i> 12. UJI: <i>Traducció Audiovisual</i> 13. UGR: <i>Traducción Multimedia</i> 14. UV: <i>Traducción Especializada 3</i> 15. UPV/EHU: <i>Prácticas de Traducción V i VI (espanyol) i Prácticas de Traducción VI (èuscar)</i> 16. UAH: <i>Traducción Audiovisual</i> 	UJI: <i>Doblatge</i>
Subtitulació	<ol style="list-style-type: none"> 1. UCO: <i>Traducción Cinematográfica y Subtitulado</i> 2. UMU: <i>Traducción Especializada audiovisual</i> 3. ULPGC: <i>Traducción Audiovisual y Accesibilidad</i> 4. UMA: <i>Traducción Audiovisual</i> 5. UPO: <i>Traducción Audiovisual</i> 6. UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales</i> 7. UA: <i>Traducción Audiovisual</i> 8. USAL: <i>Traducción Audiovisual</i> 9. UAB: <i>Traducció Audiovisual i Localització</i> 10. UPF: <i>Traducció Audiovisual</i> 11. UCM: <i>Traducción Audiovisual</i> 12. UJI: <i>Traducció Audiovisual</i> 13. UGR: <i>Traducción Multimedia</i> 14. UV: <i>Traducción Especializada 3</i> 15. UPV/EHU: <i>Prácticas de Traducción V i VI (espanyol) i Prácticas de Traducción VI (èuscar)</i> 16. UAH: <i>Traducción Audiovisual</i> 	UJI: <i>Subtitulació</i>
Accessibilitat	<ol style="list-style-type: none"> 1. UMU: <i>Traducción Especializada</i> 	UCM: <i>Mediación</i>

	<i>Audiovisual</i> 2. ULPGC: <i>Traducción Audiovisual y Accesibilidad</i> 3. UPO: <i>Traducción Audiovisual</i> 4. UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales</i> → SOLS SPS 5. UJI: <i>Traducción Audiovisual</i> 6. UV: <i>Traducción Especializada 3</i> 7. UAH: <i>Traducción Audiovisual</i> → SOLS SPS	<i>Lingüística para la Accesibilidad</i> UJI: <i>Traducción Audiovisual i Accessibilitat</i>
Veus superposades o <i>voice-over</i>	1. UMU: <i>Traducción Especializada Audiovisual</i> 2. ULPGC: <i>Traducción Audiovisual y Accesibilidad</i> 3. UMA: <i>Traducción Audiovisual</i> 4. UPO: <i>Traducción Audiovisual</i> 5. UAB: <i>Traducción Audiovisual i Localització</i> 6. USAL: <i>Traducción Audiovisual</i> 7. UGR: <i>Traducción Multimedia</i> 8. UPV/EHU: <i>Prácticas de Traducción VI</i> (èuscar) 9. UAH: <i>Traducción Audiovisual</i>	
Traducció publicitària	1. UMA: <i>Traducción Audiovisual</i> 2. UPO: <i>Traducción Audiovisual</i>	
Localització	1. ULPGC: <i>Traducción Audiovisual y Accesibilidad</i> 2. UAB: <i>Traducción Audiovisual</i> 3. UGR: <i>Traducción Multimedia</i>	
Narració	1. USAL: <i>Traducción Audiovisual</i>	
Traducció de còmics	1. UCO: <i>Traducción Cinematográfica y Subtitulado</i> (francès)	
Tècniques i eines per a TAV	1. ULPGC: <i>Traducción Audiovisual y Accesibilidad</i> 2. UAB: <i>Traducción Audiovisual</i> 3. UCM: <i>Traducción Audiovisual</i> 4. UJI: <i>Traducción Audiovisual, Doblatge, Subtitulació i Traducción Audiovisual i Accessibilitat</i>	UCM: <i>Técnicas para la Traducción Audiovisual</i>

En la comparativa dels temaris establim dos nivells d'anàlisi: les assignatures genèriques i les assignatures específiques.

Quant a les assignatures genèriques, n'hi ha setze, i tracten diverses modalitats de TAV. Totes elles estudien tant el **doblatge** com la **subtitulació**, per tant, podem dir que aquestes són, actualment, **les dues modalitats de TAV més importants**. Després, set d'elles ofereixen formació en **accessibilitat**. Quan parlem d'accessibilitat ens referim a la subtitulació per a sords i a l'audiodescripció. Tanmateix, cal apuntar que la UVIGO i la UAH ofereixen formació en SPS però no en AD. A banda d'això, hi ha nou assignatures que proposen formació en **voice-over**; i a Salamanca també en **narració**.

A més a més, a l'UMA i a l'UPO s'ensenya **traducció publicitària** en l'assignatura de TAV; a la ULPGC, a la UAB i a la UGR l'assignatura de TAV abraça l'àmbit de la **localització**; i a l'UCO l'assignatura *Traducción Cinematográfica y Subtitulado* en francès tracta també la **traducció de còmics**.

Cal apuntar que a la UGR l'assignatura de TAV s'anomena *Traducción Multimedia*, que, tal com assenyalem a l'apartat 2.1 *Modalitats*, és un tipus de TAV. Tanmateix, en lloc de contemplar-la com un tema en la graella, ja que abraça distintes modalitats de TAV i cap assignatura no dedica un tema a la traducció multimèdia com a tal, hem considerat més convenient desglossar el seu temari segons les modalitats que tracta.

Trobem també que hi ha quatre universitats (ULPGC, UAB, UCM i UJI) que, en els continguts de les seues assignatures de TAV, inclouen un tema, o diversos, sobre les tècniques i les **eines informàtiques** per a la TAV. Això ens crida l'atenció ja que, com veurem en l'apartat següent, la gran majoria de les assignatures de TAV utilitzen software, però, segons aquestes dades, no s'inclou als temaris.

Pel que fa al segon nivell d'anàlisi, cal apuntar que, de les setze universitats públiques de l'Estat espanyol que ofereixen formació en TAV, sols a la UCM a l'UJI s'imparteixen assignatures de TAV específiques.

Primerament, a les dues universitats trobem una assignatura d'accessibilitat, la qual tracta tant la SPS com l'AD.

En segon lloc, únicament a la UCM existeix una assignatura anomenada *Técnicas para la Traducción Audiovisual*, que se centra en els aspectes tècnics o informàtics que ha de conèixer un traductor audiovisual.

I, finalment, l'UJI és l'única universitat pública que ofereix una assignatura específica de doblatge i una altra de subtitulació en tot l'Estat espanyol.

Cal apuntar que aquestes assignatures específiques a l'UJI són de 4,5 ECTS, mentre que a la UCM són de 6 ECTS, com la gran majoria d'assignatures genèriques de TAV. Evidentment, el fet que es dedique tota una assignatura a una modalitat de TAV permet una especialització major en eixa modalitat.

A partir d'aquestes dades, gosem dir que el doblatge, la subtitulació i, cada vegada més, les veus superposades i l'accessibilitat són les modalitats de TAV més importants actualment a l'Estat espanyol.

4.2.3. Comparativa de metodologies

En l'Annex 3 trobem una descripció detallada dels aspectes que en aquest apartat s'estudien mitjançant dues graelles. En la primera graella, observem amb quantes hores de treball presencial i no presencial compta cada assignatura i detallem quin tipus d'activitats proposa cadascuna, de manera que podem saber si es tracta d'assignatures teòriques, pràctiques o teòrico-pràctiques. De les assignatures que ho mostren a la guia docent, també detallem quin percentatge de teoria i de pràctica presenten. En la segona, s'especifica si, per a cursar l'assignatura, es necessiten recursos informàtics específics i, si és així, quin tipus de programari s'utilitza concretament.

Taula 4. Metodologia de les assignatures: activitats

Universitat	Activitats				Teoria/ Pràctica ⁷
	Presencials		No presencials		
	Hores	Tipus	Hores	Tipus	
UCO	60	Avaluació Anàlisi de documents Projectes Classes magistrals Laboratori	90	Cerca d'informació Exercicis Estudi	T+P
UMU (anglès)	60	Classes magistrals Debats Exercicis de traducció Ús de les tecnologies	90	Lectura crítica de textos Exercicis de traducció	T (60h)+P (90h)
UMU (francès)	75	Classes magistrals Debats Tutories	75	Anàlisi de textos Comentari de l'encàrrec de traducció Documentació Resolució de problemes de traducció Revisió i crítica de traduccions	T(50h) +P (50h)
ULPCG	60	Classes magistrals Anàlisi de textos Traduccions	90	Activitats autònomes Anàlisi de textos Traduccions	T+P
UMA	60	Classes magistrals Activitats pràctiques Avaluació	90	Activitats no presencials Estudi	T (74%)+P(26%)
UPO	No s'indica	Sessions teòriques Traduccions Anàlisis, crítiques i comparacions de traduccions. Realització de treballs.	No s'indica	A la guia docent sols es contemplen les activitats presencials, no es diu res sobre les no presencials.	T(50%)+ P(50%)
UVIGO	48	Classes magistrals Tutories Treballs d'aula	102	Resolució de problemes o d'exercicis teòrics Projectes i treballs	T+P

⁷ Assignatura teòrica: T; assignatura pràctica: P; assignatura teòrico-pràctica: T+P

		Proves		Preparació de les proves	
UA	60	Classes teòriques Seminaris Pràctiques Anàlisi Maneig de software Traducció	90	Resolució de problemes Maneig de software Anàlisi Traducció	T(25%)+ P(75%)
USAL	45	Classes magistrals Classes pràctiques (traducció, revisió, crítica, gravacions) Seminaris Tutories Exàmens	105	Treballs Traduccions Estudi	T(30%)+ P(70%)
UAB	45	Classes teòriques Traduccions i exercicis Debats	105	Documentació Preparació de treballs, exercicis i traduccions Estudi i treball personal	T+P
UPF	No s'indica	Classes magistrals Seminaris Tutories	No s'indica	Treballs Estudi	T+P
UCM: <i>Técnicas para la Traducción Audiovisual</i>	No s'indica	Explicacions teòriques Pràctica Exercicis de traducció i d'autorevisió	No s'indica	Exercicis Treballs	T+P
UCM: <i>Mediación Lingüística para la Accesibilidad</i>	No s'indica	Exercicis pràctics Prova final: treball	No s'indica	Exercicis pràctics Treball	T+P
UCM: <i>Traducción Audiovisual (B1-A) i (B2-A)</i>	No s'indica	Explicacions teòriques Pràctica Exercicis de traducció i d'autorevisió	No s'indica	Treballs	T+P
UJI: <i>Traducción audiovisual</i>	60	Classes teòriques Classes pràctiques Seminaris Tutories Avaluació Fòrums de debat	90	Treball personal Preparació d'exàmens	T+P
UJI: <i>Doblatge</i>	45	Classes teòriques Classes pràctiques Seminaris Tutories Avaluació Traduccions	67,5	Treball personal Preparació d'exàmens	T+P
UJI: <i>Subtitulació</i>	45	Classes teòriques Classes pràctiques Seminaris Tutories Avaluació Traduccions	67,5	Treball personal Preparació d'exàmens	T+P

UJI: <i>Traducció audiovisual i accessibilitat</i>	45	Clases teòriques Clases pràctiques Discussions en grup Tutories Avaluació	67,5	Treball personal (lectures, tasques) Preparació d'exàmens	T+P
UGR	60	Clases plenàries Tallers o seminaris Tutories Examen	90	Projectes de traducció Treball autònom	T+P
UV	60	Clases teòriques Clases pràctiques Tutories Exàmens	90	Preparació de traduccions i d'exposicions Documentació Elaboració d'encàrrecs de traducció Estudi	T+P
UPV/EHU: espanyol	60	Sessions teòriques Sessions pràctiques Exposicions Seminaris (traduccions, revisió, anàlisi, crítica, maneig d'eines)	90	Tasques de traducció Comparació de traduccions	T+P
UPV/EHU: èuscar	60	Clases teòriques Pràctiques al laboratori Anàlisi i traducció de textos	90	Treball personal	T (33%)+P (67%)
UAH	80	Exposicions teòriques Anàlisi de textos Traduccions Maneig d'eines Resolució de problemes Activitats en línia	120	Projectes de traducció Documentació Estudi	T+P

Pel que respecta a les activitats i al caràcter de les assignatures, absolutament totes són de caràcter teòrico-pràctic, si bé algunes dediquen més temps a la pràctica que d'altres. Hem de dir que no tenim dades numèriques pel que fa a la teoria/pràctica de totes les assignatures i, per tant, aquest aspecte no el podem desenvolupar com ens agradaria. En canvi, del que sí que disposem és del percentatge d'activitats presencials i no presencials amb què compta cada assignatura i, a la graella anterior, observem que allò més habitual és que les assignatures de 6 ECTS (150 hores) dediquen 60 hores a activitats presencials i 90 hores per a activitats no presencials, i si bé hi ha altres opcions aquesta és la més comú, amb diferència. Després, les tres assignatures de 4,5 ECTS (112,5 hores) de l'UJI dediquen 45 hores a les activitats presencials i 67,5 hores a les no presencials i l'assignatura de TAV de la UAH, de 8 ECTS (200 hores), compta amb 80 hores presencials i 120 de no presencials. I no disposem de la informació sobre el treball

presencial i no presencial de l'assignatura de TAV de la UPF (4 ECTS, 100 hores) ni de l'UPO (3 ECTS, 75 hores).

Per últim, entre les activitats presencials s'inclouen les classes (expositives i pràctiques), els seminaris, l'avaluació o les tutories. I entre les activitats no presencials destaquen, per exemple, la realització de treballs diversos, la documentació o la preparació i estudi d'exàmens.

Taula 5. Software utilitzat per a la TAV

Universitat i assignatura	Tipus de software
UCO: <i>Traducción Cinematográfica y Subtitulado</i> (Anglès)	Subtitle Workshop Media Subtitler VLCLan
UCO: <i>Traducción Cinematográfica y Subtitulado</i> (Francès)	Subtitle Workshop
UMU: <i>Traducción Especializada Audiovisual</i> (Anglès)	Subtitle Workshop Windows Movie Maker VLC Photoshop
UMU: <i>Traducción Especializada Audiovisual</i> (Francès)	Windows Movie Maker Subtitle Workshop Real Player AviReComp
ULPGC: <i>Traducción Audiovisual y Accesibilidad</i>	Aegisub
UMA: <i>Traducción Audiovisual</i>	Windows Movie Maker Subtitle Workshop
UPO: <i>Traducción Audiovisual</i>	Subtitle Workshop
UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales</i>	Subtitle Workshop Substation Alpha
UA: <i>Traducción Audiovisual</i>	Doblate Subtitle Workshop
UAB: <i>Traducción Audiovisual i Localització</i>	Subtitle Workshop
UPF: <i>Traducción Audiovisual</i>	Media Subtitler Subtitle Workshop
USAL: <i>Traducción Audiovisual</i>	Subtitle Workshop Black Box - análisis de subtítulos Windows Movie Maker Macro elaborada per Frederic Chaume
UCM: <i>Técnicas para la Traducción Audiovisual</i>	No especificat ⁸
UCM: <i>Mediación Lingüística para la Accesibilidad</i>	No especificat
UCM: <i>Traducción Audiovisual</i>	No especificat
UJI: <i>Traducción Audiovisual</i>	Subtitle Workshop Aegisub
UJI: <i>Doblatge</i>	Windows Movie Maker Macro de Frederic Chaume Varela
UJI: <i>Subtitulació</i>	Subtitle Workshop

⁸ En les guies docents de les assignatures de la Universidad Complutense de Madrid s'indica: "Se recomienda que el estudiante acuda a clase con un ordenador portátil con el software necesario instalado". Tanmateix, no s'especifica, en cap apartat, quin programari s'utilitza.

	Black Box Macro de José Luis Martí Ferriol
UJI: <i>Accessibilitat</i>	Subtitle Workshop Aegisub
UPV/EHU: <i>Prácticas de Traducción V i VI</i> (espanyol)	Subtitle Workshop
UPV/EHU: <i>Prácticas de Traducción V</i> (èuscar)	Subtitle Workshop Aegisub VisualSubSync PocketDiVXEncoder VLC Media Player CyberLink PowerDVD
UV: <i>Traducción Especializada 3</i>	Subtitle Workshop Windows Movie Maker
UGR: <i>Traducción Multimedia</i>	Subtitle Workshop Aegisub VisualSubSync

Totes les assignatures de subtitulació (excepte a la UAH i a la UCM, d'on no tenim informació), per elaborar els subtítols, fan servir el programa *Subtitle Workshop*, llevat de *Traducción Audiovisual y Accesibilidad* de la ULPGC, que fa servir únicament l'*Aegisub*, el qual a l'UJI, i també a la ULPGC, s'utilitza per a SPS. A la UVIGO, a banda del *Subtitle Workshop*, també es fa servir un programa anomenat *Substation Alpha*; a l'UCO i a la UPF, el *Media Subtiter* i a la UGR i a la UPV/EHU (en èuscar), l'*Aegisub* i el *VisualSubSync*. Per a l'anàlisi i la revisió dels subtítols la USAL i l'UJI utilitzen l'eina *Black Box* i, a l'UJI també es fa servir, amb aquesta finalitat, una macro de Word elaborada pel professor José Luis Martí Ferriol. Per a integrar els subtítols en el vídeo, a la UPV/EHU (èuscar) s'utilitza el *PocketDiVXEncoder* i a l'UMU (francés) l'*AviReComp*.

En el cas del doblatge, l'ús de software no està tan homogeneïtzat, i això potser és perquè els guions de doblatge s'elaboren amb un editor de textos. Tenim constància que a la UA s'utilitza el software *Doblade*. I coneixem dues universitats, de nou la ULPGC i l'UJI, que fan ús d'una macro de *Word* elaborada pel professor Frederic Chaume Varela i que serveix per segmentar el text traduït en *takes* de manera automàtica. Després, tant en doblatge com en *voice-over*, algunes universitats enregistren les traduccions amb el programa *Windows Movie Maker*. I també sabem que el reproductor més utilitzat és el *VLC*.

4.2.4. Comparativa de l'avaluació

En l'*Annex 4* trobem una anàlisi exhaustiva sobre com s'avalua cadascuna de les assignatures (i, si escau, combinacions lingüístiques) de les distintes universitats de l'Estat espanyol on s'ensenya TAV.

Ací hem classificat les dades en funció de tres paràmetres: exàmens, treballs i assistència.

Així doncs, la primera graella mostra, en una columna, el percentatge sobre la nota final que correspon als exàmens (ja siga exàmens finals o proves avaluades al llarg del curs) i, en l'altra, totes les assignatures que atribueixen un percentatge a les proves o exàmens.

La segona taula exposa, de la mateixa manera, el percentatge atribuït als treballs, és a dir, encàrrecs de traducció, exercicis teòrics, projectes, informes, diaris, memòries, participació en fòrums, tasques diverses, presentacions orals...

I, per acabar, la tercera graella presenta les dades relacionades amb l'assistència, avaluada de manera quantitativa i qualitativa.

Taula 6. Percentatge de la nota final que correspon a exàmens

Assignatura	Percentatge exàmens
UV: <i>Traducción Especializada 3</i>	100%
UJI: <i>Traducción Audiovisual, Doblaje i Subtitulació</i> UCM: <i>Técnicas para la Traducción Audiovisual</i>	80%
UGR: <i>Traducción Multimedia</i> (anglès, alemany i àrab) UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales</i> (francès-gallec) UCM: <i>Traducción Audiovisual</i> (francès)	70%
UMU: <i>Traducción Especializada Audiovisual</i> (francès) UCM <i>Traducción Audiovisual</i> (anglès i alemany)	65%
UMU: <i>Traducción Especializada Audiovisual</i> (anglès) USAL: <i>Traducción Audiovisual</i> UJI: <i>Traducción Audiovisual i Accessibilitat</i> UCM: <i>Mediación Lingüística para la Accesibilidad</i> UPV/EHU: <i>Prácticas de Traducción VI</i>	60%
UGR: <i>Traducción Multimedia</i> (francès)	55%
UCO: <i>Traducción Cinematográfica y subtitulado Lengua B</i> UA: <i>Traducción Audiovisual</i> (francès i alemany) ULPGC: <i>Traducción Audiovisual y Accesibilidad</i>	50%
UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales</i> anglès-gallec) UPV/EHU: <i>Prácticas de Traducción V</i> (espanyol i èuscar) UAH: <i>Traducción Audiovisual</i>	40%
UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales</i> (anglès-espanyol)	30%
UMA: <i>Traducción Audiovisual</i> UPO: <i>Traducción Audiovisual</i> UA: <i>Traducción Audiovisual</i> (anglès) UAB: <i>Traducción Audiovisual i Localització</i> UPF: <i>Traducción Audiovisual</i>	0% (no hi ha examen final)

Taula 7. Percentatge de la nota final que correspon a treballs

Assignatura	Percentatge treballs o projectes
UAB: <i>Traducció Audiovisual i Localització</i> UA: <i>Traducción Audiovisual (anglés)</i>	100%
UPF: <i>Traducció Audiovisual</i>	95%
UMA: <i>Traducción Audiovisual</i> UPO: <i>Traducción Audiovisual</i>	90%
UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales (anglés-espanyol)</i>	70%
UPV/EHU: <i>Prácticas de Traducción V (espanyol i èuscar)</i> UAH: <i>Traducción Audiovisual</i>	60%
UCO: <i>Traducción Cinematográfica y subtitulado</i> UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales (anglés-gallec)</i> UA: <i>Traducción Audiovisual (francés i alemany)</i>	50%
UGR: <i>Traducción Multimedia (francés)</i>	45%
UJI: <i>Traducció Audiovisual i Accessibilitat</i> UPV/EHU: <i>Prácticas de Traducción VI</i>	40%
UCM: <i>Mediación Lingüística para la Accesibilidad</i>	35%
USAL: <i>Traducción Audiovisual</i> UCM: <i>Traducción Audiovisual (anglés i alemany)</i> UGR: <i>Traducción Multimedia (anglés, alemany i àrab)</i> ULPGC: <i>Traducción Audiovisual y Accesibilidad</i>	30%
UCM: <i>Traducción Audiovisual (francés)</i>	25%
UMU: <i>Traducción Especializada Audiovisual (anglés) i (francés)</i> UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales (francés-gallec)</i> UJI: <i>Traducció Audiovisual, Doblatge i Subtitulació</i>	20%
UCM: <i>Técnicas para la Traducción Audiovisual</i>	15%
UV: <i>Traducción Especializada 3</i>	10%
	0%

Taula 8. Percentatge de la nota final que correspon a l'assistència

Assignatura	Valoració quantitativa de l'assistència
UMU: <i>Traducción Especializada Audiovisual (anglés)</i> ULPGC: <i>Traducción Audiovisual y Accesibilidad</i>	20%
UMU: <i>Traducción Especializada Audiovisual (francés)</i>	15%
UMA: <i>Traducción Audiovisual</i> UPO: <i>Traducción Audiovisual</i> UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales (anglés-gallec i francés-gallec)</i> USAL: <i>Traducción Audiovisual</i>	10%
UPF: <i>Traducció Audiovisual</i> UCM: <i>totes les assignatures de TAV</i>	5%
	Valoració qualitativa de l'assistència
UA: <i>Traducción Audiovisual (anglés, francés i alemany)</i>	
UJI: <i>totes les assignatures de TAV</i>	
UAH: <i>Traducción Audiovisual</i>	
	No es valora l'assistència
UCO: <i>Traducción Cinematográfica y Subtitulado</i>	

UPV/EHU: <i>Prácticas de Traducción</i> (espanyol i èuscar)	
UVIGO: <i>Traducción Medios Audiovisuales</i> (anglès-espanyol)	
UAB: <i>Traducció Audiovisual i Localització</i>	
UV: <i>Traducción Especializada 3</i>	
UGR: <i>Traducción Multimedia</i>	

Tal com observem a la primera de les graelles, l'assignatura *Traducción especializada 3* és la que més valor dona als exàmens, ja que aquests representen el 100% de la nota de l'assignatura, en aquest cas es tracta de dos exàmens: un teòric (20%) i l'altre pràctic (80%). Tot seguit, les assignatures *Traducció Audiovisual*, *Doblatge* i *Subtitulació* de l'UJI i *Técnicas para la Traducción Audiovisual* de la UCM atribueixen un 80% de la nota de l'assignatura a l'examen final. En aquest cas, els exàmens de l'assignatura *Traducció Audiovisual* de l'UJI i de *Técnicas para la Traducción Audiovisual* de la UCM consten d'una part teòrica i d'una part pràctica. Tanmateix, en les assignatures *Doblatge* i *Subtitulació*, de l'UJI, aquest 80% correspon a un únic examen final pràctic. A l'altre extrem trobem que hi ha assignatures que no s'avaluen per mitjà d'exàmens, es tracta de les assignatures genèriques de TAV de l'UMA, de l'UPO, de la UA (combinació lingüística anglès-espanyol), de la UAB i de la UPF.

Pel que respecta als treballs, en primer lloc, trobem que les assignatures *Traducció Audiovisual i Localització* de la UAB i *Traducción Audiovisual* de la UA s'avaluen mitjançant la realització de diversos treballs. Després, la nota de l'assignatura *Traducció Audiovisual* de la UPF depèn en un 95% dels treballs. Tot seguit, en les assignatures *Traducción Audiovisual* de l'UMA i *Traducción Audiovisual* de l'UPO la realització de treballs té un pes del 90%. Per tant, i tal com esperàvem, les cinc assignatures l'avaluació de les quals no conté cap prova o examen són les que primer apareixen a la graella dels treballs, és a dir que són les que més valor atribueixen a la realització de treballs, projectes i tasques diverses.

En canvi, absolutament totes les assignatures avaluen l'elaboració de treballs. Fins i tot l'assignatura *Traducción Especializada 3* de la UV (que havíem dit que atribueix un 100% a l'examen) considera un 10% addicional per a treballs optatius.

Finalment, el paràmetre “assistència” unes vegades té un percentatge atribuït, d'altres es nomena a la guia docent perquè es valora positivament, i d'altres directament no hi apareix. També és cert que en el cas en què se li atribueix un percentatge, sovint es relaciona amb la participació en classe o amb la realització d'exercicis.

Dit això, els percentatges d'assistència oscil·len entre un 20% i un 5%. Les assignatures *Traducción Audiovisual y Accesibilidad* de la ULPGC i *Traducción Especializada Audiovisual* (anglès) de l'UMU valoren l'assistència (la primera amb la participació, la segona amb exercicis) en un 20%. Després, l'assignatura *Traducción Especializada Audiovisual* (francès) hi dedica un 15%. Tot seguit, les assignatures de TAV de l'UMA, l'UPO, la UVIGO (sols les combinacions amb gallec) i la USAL destinen un 10% a aquest paràmetre, si bé l'UPO és realment l'única que en la guia docent parla, exclusivament, d'assistència a classe. I tant l'assignatura *Traducción Audiovisual* de la UPF com les quatre assignatures de TAV de la UCM li atorguen un 5%.

Després, les assignatures de TAV de la UAH, de la UA i de l'UJI nomenen, en les seues guies docents, que es valora l'assistència i la participació a classe, tot i que no li atribueixen cap percentatge.

I, per acabar, hi ha sis guies docents que no contempen l'assistència.

5. Conclusions

L'objectiu del nostre treball ha estat analitzar la programació de les assignatures de TAV que ofereixen els diferents Graus en Traducció i Interpretació a les universitats públiques de l'Estat espanyol per conèixer com s'hi estudia la TAV actualment.

En primer lloc, comptem amb setze universitats que ofereixen docència en TAV a nivell de grau, i amb un total de vint-i-una assignatures. Cada universitat imparteix una assignatura general de TAV (en combinacions lingüístiques diferents), però a la UCM i a l'UJI trobem, a més, assignatures específiques, és a dir, dedicades a una modalitat de TAV en concret: ambdues universitats presenten una assignatura d'accessibilitat; a la UCM hi ha una assignatura anomenada *Técnicas para la Traducción Audiovisual* i a l'UJI trobem les assignatures de *Doblatge* i de *Subtitulació*. És habitual que les assignatures de TAV siguin de 6 ECTS, però hi observem alguna excepció: una assignatura de 8 ECTS, tres assignatures de 4,5 ECTS, una de 4 ECTS i una de 3 ECTS. Trobem tant assignatures obligatòries com optatives, i dins d'aquestes n'hi ha que pertanyen a un itinerari o especialitat, ja siga amb assignatures d'altres tipus de traducció o d'assignatures de TAV.

Pel que respecta als objectius, malgrat l'heterogeneïtat que presenten les guies docents en aquest apartat, totes les universitats consideren rellevant que l'alumnat conega què és la TAV i les seues modalitats. A més, la majoria contempla la traducció pròpiament dita, l'ús de les noves tecnologies i dels recursos informàtics per a la TAV i la reflexió sobre el procés de traducció.

Quant als temaris, les assignatures generals ofereixen a l'alumnat una visió panoràmica de la TAV i, en general, estudien les modalitats de: doblatge, subtitulació, accessibilitat i *voice-over*. No obstant això, de vegades la TAV va relacionada amb altres tipus de traducció com ara la localització o la traducció publicitària. De manera més puntual, es tracta la narració i, fins i tot, la traducció de còmics. I el tema de les tècniques i eines per a la TAV està present en gairebé totes les assignatures de TAV, tot i que no sempre apareix als temaris de les guies docents. Les assignatures específiques, en canvi, proporcionen un coneixement molt més ampli i detallat sobre cada modalitat de TAV. Tanmateix, sols hi ha dues universitats públiques a l'Estat espanyol que ofereixen aquest tipus d'assignatures tan especialitzades en TAV.

Pel que fa a la metodologia, l'ús de software és realment important i destacable en les assignatures de TAV. I, tot i que coneixem altres programes, el programari més utilitzat és, en subtitulació, el *Subtitle Workshop*. Es fan servir eines per a l'anàlisi i revisió de subtítols com ara *Black Box* o la macro de *Word* del professor José Luís Martí Ferriol; i per a incrustar els subtítols en el vídeo el *PocketDiVXEncoder* o l'*AviReComp*. En doblatge i en *voice-over* se sol utilitzar el *Windows Movie Maker* per enregistrar la veu sobre el vídeo. En certs casos també s'utilitza el programa *Doblate* i la macro de *Word* del professor Frederic Chaume per segmentar el text traduït en *takes* de forma automàtica. Evidentment, es fan servir reproductors de vídeo com el *VLC*. A banda d'això, totes les assignatures són de caràcter teòric-pràctic i requereixen unes hores d'activitats presencials i unes hores de treball no presencial. De manera general, es dedica un 40% de l'assignatura a la part presencial, això és: les classes, tant teòriques com pràctiques, l'avaluació i les tutories; i un 60% a la part no presencial, és a dir, al treball autònom de l'alumnat.

Finalment, quant a l'avaluació, no hi ha cap assignatura de TAV que s'avaluï exclusivament amb un examen. Tanmateix, sí que n'hi ha que s'avaluen mitjançant la realització de treballs. Allò més habitual és que la nota de les assignatures de TAV depenga, d'una banda, d'un examen i, de l'altra, de l'elaboració de projectes o treballs de característiques diverses. A més a més, trobem que sovint es valora també la participació i l'assistència a classe.

Així doncs, amb el nostre estudi ens hem adonat que la TAV és un tipus de traducció molt estesa al territori espanyol, tot i que, a nivell de Grau, les universitats solen oferir una introducció general a la TAV, i no formació especialitzada. Encara que sovint ha estat complicat extraure la informació de les guies docents per l'heterogeneïtat que aquestes presenten, sí que hem trobat coincidències i, com hem vist, hi ha diversos aspectes que comparteixen totes o quasi totes les assignatures de TAV.

Per concloure, ens agradaria apuntar que, ja que el nostre treball s'ha de cenyir a una extensió i a unes característiques concretes, sols hem investigat sobre les assignatures de TAV dels graus de les universitats públiques de l'Estat espanyol, però aquest treball és ampliable a màsters i cursos d'expert, a d'altres matèries, i a d'altres components del procés formatiu i, per suposat, pot obrir pas a noves línies d'investigació. Esperem que el nostre treball siga d'utilitat tant per als docents, d'ací i de fora de les nostres fronteres, com per a futurs estudiants.

6. Referències

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES:

- Cerezo Merchán, B. (2012) *La didáctica de la traducción audiovisual en España: Un estudio de caso empírico-descriptivo*. (Tesi doctoral, Universitat Jaume I). Recuperat de: <http://www.tdx.cat/handle/10803/83363>
- Chaume, F. (2004) *Cine y Traducción*. Madrid: Cátedra.
- Chaume, F. (2012) *Audiovisual Translation: Dubbing*. Manchester: St. Jerome Publishing.
- Díaz Cintas, J. (2003) *Teoría y práctica de la subtitulación Inglés-Español*. Barcelona: Ariel Cine.
- Gilabert, A. , Ledesma, I i Trifol, A. (2000) La sincronización y adaptación de guiones cinematográficos. En Duro, M. *La Traducción para el doblaje y la subtitulación* (325-330). Madrid: Cátedra.
- Hendrickx, P. (1984) Partial Dubbing. *Meta*, 29 (2), 217-218. doi: 10.7202/003043ar
- Hernández Bartolomé, A., Mendiluce Cabrera, G. (2005) New Trends in Audiovisual Translation: The Latest Challenging Modes. *Miscelánea*, 31, 89-104. Recuperat de: http://www.miscelaneajournal.net/archive/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=48#art5 [Última visita juny de 2014].
- Mayoral Asensio, R. *Aspectos curriculares de la enseñanza de la traducción y la interpretación en España*. Centro Virtual Cervantes. Recuperat de: <http://cvc.cervantes.es/lengua/aproximaciones/mayoral.htm> [Última visita juny de 2014].

PÀGINES WEB

- Benelux Bologna Secretariat. *About the Bologna Process*. <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/about/> [Última visita juny de 2014].
- <http://www.cesfelipesecondo.com/gradotraduccion.php?curso=4> [Última visita: juny de 2014].
- Universia. *Datos básicos de las universidades españolas*. <http://universidades.universia.es/universidades-de-pais/datos-basicos/datos-basicos-universidades-espanolas.html> [Última visita juny de 2014].
- Universidad Autónoma de Madrid. http://www.ffil.uam.es/consulta/oferta.php?select_cursoacad=4&select_est=31&select_curso=*&select_sem=0 [Última visita: juny de 2014].
- Universidad Complutense de Madrid. *Grado en Traducción e Interpretación*.
- Universidad de Alcalá. *Asignaturas de Grado en Lenguas Modernas y Traducción (2013-14)*. http://www.uah.es/estudios/asignaturas/1stAsignaturas_v3.asp?CodCentro=106&CodPlan=G791[Última visita: juny de 2014].

- Universidad de Córdoba. *Grado de Traducción e Interpretación. Planificación de la enseñanza.*
<http://www.uco.es/filosofiayletras/gtradinterpretacion/planificacion/index.html> [Última visita: juny de 2014].
- Universidad de Granada. *Grado en Traducción e Interpretación. Asignaturas de 4º curso.*
<http://grados.ugr.es/traduccion/pages/infoacademica/asignaturacuarto> [Última visita: juny de 2014].
- Universidad de las Palmas de Gran Canaria. *Guía académica 2013-2014.*
http://www.fti.ulpgc.es/estudios_guiaacademica.php [Última visita: juny de 2014].
- Universidad de Málaga. *Bachelor of Translation and Interpretation. Plan de estudios.* <http://www.uma.es/grado-en-traduccion-e-interpretacion/info/9668/plan-de-estudios/> [Última visita: juny de 2014].
- Universidad de Murcia. *Información general (Grado en Traducción e Interpretación-Inglés).*
<http://www.um.es/web/letras/contenido/estudios/grados/traduccion-ingles> [Última visita: juny de 2014].
- Universidad de Murcia. *Información general (Grado en Traducción e Interpretación-Francés).*
<http://www.um.es/web/letras/contenido/estudios/grados/traduccion-frances> [Última visita: juny de 2014].
- Universidad de Salamanca. *Grado en Traducción e Interpretación. Universidad de Salamanca. Plan de Estudios.*
http://www.usal.es/webusal/files/Plan%20estudios%20Traduccion%20e%20Interpretacion_modif_1.pdf [Última visita: juny de 2014].
- Universidad de Valladolid. *Grado en Traducción e Interpretación.*
<http://www.uva.es/export/sites/uva/2.docencia/2.01.grados/2.01.02.ofertafornativagrados/2.01.02.01.alfabetica/Grado-en-Traduccion-e-Interpretacion/> [Última visita: juny de 2014].
- Universidad del País Vasco - Euskal Herriko Unibertsitatea. *Plan de estudios y guías docentes.* <http://www.ehu.es/es/web/letrak/itzulpengintza-ikasketen-antolaketa-eta-irakaskuntza-gidak> [Última visita: juny de 2014].
- Universidad del País Vasco – Euskal Herriko Unibertsitatea. *Política de protección de datos en servicios de red. Información legal.*
http://www.ehu.es/p200-content/es/contenidos/informacion/informacion_legal_servicio_red/es_info_leg/informacion_legal.html [Última visita: juny de 2014].
- Universidad Pablo Olavide. *Grado en Traducción e Interpretación.*
<http://www.upo.es/portal/impe/web/contenido/10435ac1-43b3-11de-874c-3fe5a96f4a88?channel=c1f3624d-2f47-11de-b088-3fe5a96f4a88> [Última visita: juny de 2014].
- Universidad Pablo Olavide. *La Continuación de Estudios en Grado.*
http://www.upo.es/upo_opencms/export/sites/upo/Galerias/Descargas/InfoEstudiantes/Paso_Grado.pdf [Última visita juny de 2014].
- Universidade de Vigo. *Guía docente 2013-2014.*
https://seix.uvigo.es/docnet-nuevo/guia_docent/index.php?centre=301&ensenyament=V01G230V01&consulta=assignatures&any_academic=2013_14&idioma=cast&idioma=cast [Última visita: juny de 2014].

- Universitat Autònoma de Barcelona. Grau en Traducció i Interpretació. <http://www.uab.es/servlet/Satellite/estudiar/tots-els-estudis/informacio-general/traduccio-i-interpretacio-grau-eees-1089963374371.html?param1=1228291018508¶m11=5> [Última visita: juny de 2014].
- Universitat d'Alacant / Universidad de Alicante. *Grado en Traducción e Interpretación*. <http://cvnet.cpd.ua.es/webcvnet/planestudio/planEstudioND.aspx?plan=C010&lengua=C&caca=2012-13#> [Última visita: juny de 2014].
- Universitat d'Alacant. <http://www.ua.es/es/index.html> [Última visita: juny de 2014].
- Universitat de València. *Grado en Traducción y Mediación Interlingüística Inglés*. <http://www.uv.es/uvweb/universidad/es/estudios-grado/oferta-grados/oferta-grados/grado-traduccion-mediacion-interlinguistica-ingles-1285846094474/Titulacio.html?id=1285847388019&plantilla=UV/Page/TPGDetaill&p2=2> [Última visita: juny de 2014].
- Universitat Jaume I. *Espai Europeu d'Educació Superior (EEES)*. <http://www.uji.es/organs/coest/eees/> [Última visita juny de 2014].
- Universitat Jaume I. *LLEU. Grau en Traducció i Interpretació*. http://e-ujier.uji.es/pls/www/!gri_ass.lleu_itinerarios_g?p_titulacion=207 [Última visita: juny de 2014].
- Universitat Pompeu Fabra. *Grado en Traducción e Interpretación. Pla d'estudis*. http://www.upf.edu/factii/factii_grau/pla/ [Última visita: juny de 2014].

Annex 1. Objectius

Universidad de Córdoba:

L'assignatura *Traducción Cinematográfica y Subtitulado Lengua B*, tant en anglés com en francès, presenta els següents objectius:

- Introduir l'alumnat en el coneixement de les diferents modalitats de TAV, destacant sobretot el doblatge i la subtitulació.
- Introduir l'alumnat en l'anàlisi, la comprensió i la resolució de les dificultats de traducció que caracteritzen l'àmbit audiovisual.
- Familiaritzar l'alumnat amb les eines de treball més habituals per a l'exercici professional de la TAV (sobretot pel que fa al doblatge i a la subtitulació).
- Permetre que l'alumnat conega les fases d'un projecte de traducció audiovisual i capacitar-lo per a la pràctica de la TAV.
- Familiaritzar l'alumnat amb el mercat audiovisual i preparar-lo per a la futura recerca de treball com a traductor audiovisual.

Universidad de Murcia:

L'assignatura *Traducción Especializada Audiovisual A-B B-A*, en anglés i en francès, pretén:

- Donar a conèixer les modalitats de TAV i les característiques dels textos audiovisuals.
- Fer adquirir les destreses lingüístiques necessàries per a la traducció directa i inversa de textos audiovisuals.
- Donar a conèixer les eines necessàries de documentació per a la traducció de textos audiovisuals.
- Ensenyar a manejar el software i les TIC fonamentals en la TAV.
- Que l'alumnat adquireisca habilitats per al treball autònom i en grup: planificar-se, reflexionar, argumentar, justificar, conèixer el mercat de la traducció...
- Ensenyar a identificar i a resoldre problemes de traducció en textos audiovisuals.
- Que l'alumnat siga capaç de traduir textos audiovisuals.

Universidad de Las Palmas de Gran Canaria:

L'assignatura *Traducción Audiovisual Inglés* té com a objectius:

- Comprendre l'especificitat del text audiovisual i dels diferents gèneres audiovisuals.
- Conèixer la legislació vigent sobre l'accessibilitat dels mitjans audiovisuals i desenvolupar un esperit crític i científic quant a les barreres de comunicació de les persones amb discapacitat sensorial.
- Conèixer les bases teòriques i les convencions de la traducció per a les diferents modalitats de TAV.
- Conèixer, de manera general, les característiques i les convencions de la subtitulació interlingüística, del doblatge, del *voice-over*, de la SPS i de l'AD.
- Conèixer i fer ús de les eines informàtiques disponibles per a la TAV i l'accessibilitat.
- En general, tindre els coneixements i les habilitats mínims per assumir encàrrecs de TAV relativament senzills.

Universidad de Málaga:

Els objectius de l'assignatura *Traducción Audiovisual BA-AB* són:

- Desenvolupar la competència traductora directa i inversa de textos audiovisuals.
- Aplicar bases teòriques, terminològiques i instrumentals (documentació i eines informàtiques) en la traducció de textos audiovisuals.
- Comprendre la traducció de textos audiovisuals com a activitat professional.
- Reflexionar sobre el procés de traducció de textos audiovisuals des d'una perspectiva lingüística, pragmàtica i semiòtica.
- Consolidar mètodes, tècniques i estratègies de traducció aplicats als textos audiovisuals.

Universidad Pablo Olavide:

L'assignatura *Traducción Audiovisual* té com a fi:

- Conéixer les principals característiques de la TAV.
- Dur a terme projectes de TAV, d'acord amb els estàndards de qualitat.
- Perfeccionar la capacitat de documentació.
- Desenvolupar la capacitat d'ús de la llengua espanyola a alt nivell, tant oral com escrit, i, per tant, la capacitat de comprensió, de redacció i de correcció de tot tipus de textos.
- Adquirir la capacitat d'ús d'eines i de noves tecnologies aplicades a la traducció.
- Adquirir la capacitat de revisar textos i traduccions.

Universidade de Vigo:

L'assignatura *Traducción Medios Audiovisuales idioma 1*, en les tres combinacions lingüístiques, té les finalitats següents:

- Tindre un bon domini de les dues llengües de treball, així com també de la seua cultura.
- Conéixer els conceptes bàsics de la TAV, fonamentalment en les modalitats de doblatge i de subtitulació.
- Identificar els principals problemes de traducció dels textos audiovisuals en llengua anglesa i aplicar les estratègies adequades per resoldre'ls.
- Analitzar els textos audiovisuals originals i les traduccions audiovisuals amb la finalitat d'obtenir una traducció de qualitat o d'avaluar la qualitat de les traduccions ja existents.
- Manejar eines informàtiques i programes de subtitulació.
- Conéixer el mercat laboral i la pràctica professional.

Universitat d'Alacant/Universidad de Alicante:

L'assignatura *Traducción Audiovisual B-A /A-B* es planteja com a objectius:

- Aprofundir en l'anàlisi i la teorització de traducció específics de la TAV, tant per a doblatge com per a subtitulació.
- Vincular el procés traductor al llenguatge cinematogràfic.
- Estudiar la subordinació del procés traductor a la informació transmesa pel canal visual.
- Obrir noves línies d'investigació.
- Conéixer els principals procediments de traducció audiovisual.
- Conéixer els principals elements teòrics i pràctics de la TAV.
- Detectar els elements culturals i aplicar estratègies de traducció per transferir-los al nou context.
- Assimilar que mai no existeix una única solució vàlida, però sí diverses inadequades.
- Assimilar la finalitat comunicativa de la TAV.
- Utilitzar i manejar les noves tecnologies i recursos per a TAV.
- Conéixer les estratègies bàsiques de TAV.

Universidad de Salamanca:

L'objectiu principal de l'assignatura *Traducción Audiovisual (Inglés)* consisteix a saber traduir textos audiovisuals, tot tenint en compte les restriccions i paràmetres tècnics del canal audiovisual. Per a aconseguir-ho, aquesta assignatura estableix els següents objectius:

- Poder entendre i analitzar textos audiovisuals.
- Saber documentar-se.
- Ser capaç d'elaborar guions de doblatge i subtitulacions correctes, d'acord amb les convencions del mercat.
- Ser capaç d'adaptar-se als diferents formats i maneres de treball que presenta el mercat audiovisual.
- Ser rigorós en la revisió i la qualitat del producte final.
- Saber decidir sobre aspectes com ara el registre lingüístic o els referents culturals.

Universitat Autònoma de Barcelona:

Tal com s'explica a la guia docent de l'assignatura *Traducció Audiovisual i Localització*, “la funció de l'assignatura és desenvolupar la capacitat de resolució de problemes de traducció audiovisual i de localització”. Així doncs, en acabar l'assignatura, l'alumnat haurà de:

- Conèixer els principis metodològics que regeixen la TAV i la localització, així com els seus aspectes professionals i instrumentals.
- Resoldre problemes de traducció de textos audiovisuals i de localització de continguts digitals.
- Integrar coneixements per emetre judicis sobre qüestions relacionades amb la traducció audiovisual i amb la localització.
- Transmetre informació, idees, problemes i solucions relatius a la traducció audiovisual i a la localització.
- Emprendre, amb un alt grau d'autonomia, estudis posteriors per a l'especialització professional en TAV i en localització.
- Conèixer el funcionament del mercat laboral de la traducció audiovisual i de la localització.

Universitat Pompeu Fabra:

L'assignatura *Traducció Audiovisual* pretén:

- Desenvolupar projectes de traducció aplicats als mitjans de comunicació.
- Analitzar un text audiovisual en el seu context comunicatiu.
- Reformular un text audiovisual tenint en compte les necessitats del context.
- Analitzar i reformular els elements culturals en els textos audiovisuals.
- Adaptar coneixements, tècniques i destreses d'altres modalitats de traducció a la TAV.
- Redactar de forma precisa, resumida, sintètica, amb estil clar, fàcil i directe.
- Entendre i traduir textos audiovisuals i enregistraments d'àudio sol.
- Conèixer conceptes específics referits al cinema, la televisió, la ràdio, en les seves diverses formes de presentació i difusió.
- Practicar hàbits i tècniques de revisió i control de qualitat de les traduccions.

Universidad Complutense de Madrid:

Els objectius de les assignatures de TAV de la Universidad Complutense de Madrid són:

- Especialitzar-se en l'àmbit de la TAV.
- Aprendre les tècniques de TAV partint de les bases teòriques i aplicant-hi conceptes tècnics, formals i pràctics.
- Adquirir destresa en el maneig de les eines informàtiques que utilitza un traductor audiovisual.
- Conèixer el mercat professional de la TAV.
- Poder emprendre estudis posteriors en TAV.

L'assignatura *Mediación Lingüística para la Accesibilidad* també apunta:

- Afavorir i promoure l'accessibilitat en l'entorn dels mitjans audiovisuals a través de la SPS i de l'AD.

Universitat Jaume I:

Totes les assignatures de TAV de la Universitat Jaume I de Castelló, tant l'assignatura de 3r com les tres de 4t curs, presenten els objectius següents:

- Manejar recursos electrònics per a la traducció audiovisual, i programes informàtics d'edició de vídeo i àudio, doblatge i subtitulació.
- Reescriure un guió audiovisual en llengua materna, especialment, dominant els registres orals de la llengua.
- Ser capaç d'aplicar les normes professionals de la traducció audiovisual a Europa.
- Ser capaç de comprendre la llengua oral del text audiovisual.
- Ser capaç de comprendre un guió audiovisual escrit en llengua anglesa.
- Ser capaç de recórrer a les fonts de documentació sobre llengua, cultura i cinema que estan a l'abast de l'estudiant i utilitzar-les amb eficiència.

-Traduir adequadament un text audiovisual.

A més a més, l'assignatura *Traducció Audiovisual i Accessibilitat* afegeix:

-Ser capaç d'aplicar la traducció intralingüística i intersemiòtica.

-Ser capaç d'identificar i cobrir les necessitats del receptor amb problemes auditius o de visió.

Universidad de Granada:

Els objectius de l'assignatura *Traducción Multimedia*, en les seues quatre combinacions lingüístiques (anglès, francès, alemany i àrab - espanyol), són els següents:

-Introduir la traducció multimèdia.

-Comparar i analitzar textos per conèixer les seues característiques, tant a nivell microtextual com a nivell macrotextual.

-Conèixer els mercats de traducció de productes multimèdia.

-Conèixer les condicions i les exigències del mercat professional.

-Utilitzar i manejar els recursos informàtics, terminològics i documentals fonamentals.

-Aplicar els coneixements per realitzar encàrrecs de traducció multimèdia en la combinació lingüística corresponent.

Universitat de València:

Al Grau en Traducció i Mediació Interlingüística de la Universitat de València s'imparteix una assignatura de TAV anomenada *Traducción Especializada B-A 3* en la combinació lingüística anglès-espanyol i el seu objectiu fonamental és oferir a l'alumnat una vista general i panoràmica de la TAV (sobretot en les modalitats de doblatge i subtitulació). Així doncs, no es busca una especialització en una modalitat, sinó assentar les bases de la TAV i obrir a l'alumnat noves vies per seguir estudiant i aprofundint en la matèria. La guia docent contempla competències com ara: utilitzar distintes tècniques de traducció, manejar recursos informàtics i documentals, conèixer el mercat i les seues característiques, saber prendre decisions i valorar-les de manera crítica o fer un bon ús de la llengua, entre d'altres.

Universidad del País Vasco - Euskal Herriko Unibertsitatea:

Les assignatures *Prácticas de Traducción V* i *VI* en la combinació lingüística anglès-espanyol tenen com a objectius:

-Saber analitzar i comparar textos.

-Ser capaç d'interpretar la llengua i la cultura dels textos de partida i aplicar les convencions textuais i comunicatives a la llengua i a la cultura d'arribada.

-Conèixer i saber emprar les eines i els recursos de traducció.

-Conèixer i saber utilitzar les eines informàtiques i de documentació.

-Tindre la capacitat crítica per desenvolupar tasques de revisió i d'avaluació de traduccions.

-Ser capaç de traduir textos especialitzats.

L'assignatura *Prácticas de Traducción V inglés-euskara* té com a objectiu principal que l'alumnat aprenga les bases i les tècniques de la TAV per poder traduir de manera adequada. Així doncs, presenta els objectius següents:

-Conèixer l'àmbit professional de la TAV en èuscar.

-Conèixer les funcions i les especificitats del doblatge i de la subtitulació.

-Dominar les característiques tècniques d'aquestes dues modalitats de TAV i ser capaç d'utilitzar-les en el dia a dia.

Universidad de Alcalá:

L'assignatura *Traducción Audiovisual* proposa els objectius següents:

-Entendre la naturalesa del text audiovisual.

-Relacionar el marc teòric de la TAV amb la seua pràctica.

-Traduir textos audiovisuals.

-Conèixer les característiques del mercat de la TAV.

Annex 2. Temaris

Universidad de Córdoba:

L'assignatura *Traducción Cinematográfica y Subtitulado*, tant en anglés com en francès, presenta continguts teòrics i pràctics. La part teòrica consta de quatre temes: introducció conceptual, dificultats i estratègies translatives aplicades a l'àmbit audiovisual, la subtitulació i el doblatge. Els continguts pràctics inclouen dos temes: el primer dedicat a la pràctica del doblatge en cine, en televisió i en documentals, i el segon dedicat a la pràctica de la subtitulació en els mateixos àmbits.

Pel que fa a l'assignatura en francès, aquesta treballa, en la seua part pràctica, a banda del doblatge i la subtitulació, la traducció de còmics, d'acord amb la guia docent de l'assignatura “por su importante conexión con el lenguaje cinematográfico”.

Universidad de Murcia:

L'assignatura *Traducción Especializada Audiovisual A-B B-A*, tant en anglés com en francès, presenta un temari teòric intrínsecament relacionat amb el pràctic. El primer tema teòric és sobre traducció i traducció audiovisual; el segon, una introducció a les modalitats de TAV; el tercer, introducció al doblatge; el quart, a la subtitulació i el cinquè, a l'accessibilitat. L'assignatura en francès afegeix un tema, que la guia docent de l'assignatura en anglés no contempla, sobre els aspectes fiscals, jurídics i laborals de la TAV.

A continuació, ambdues assignatures proposen pràctiques relacionades amb aquests coneixements teòrics, és a dir, pràctiques de: veus superposades, doblatge, subtitulació i accessibilitat.

Universidad de las Palmas de Gran Canaria:

L'assignatura *Traducción Audiovisual y Accesibilidad* introdueix, en primer lloc, el llenguatge audiovisual, la TAV i els seus gèneres. Tot seguit, presenta, amb les convencions i restriccions corresponents, el doblatge, el *voice-over*, la subtitulació, la localització de videojocs, la subtitulació per a sords i l'audiodescripció. A més, fa una introducció a les eines de TAV, amb exercicis pràctics. I, finalment, proposa pràctiques de traducció de totes les modalitats esmentades.

Universidad de Málaga:

Tot i que l'assignatura *Traducción Audiovisual BA-AB* presenta una organització diferent dels continguts en anglés i en francès, en essència ambdues combinacions lingüístiques treballen els mateixos aspectes.

La vessant teòrica aborda aspectes com ara: una introducció a la TAV i a les seues modalitats, anàlisis, problemes de traducció, estratègies, crítiques i revisions de textos audiovisuals diversos. Ara bé, en aquesta part teòrica es posa l'accent sobre les modalitats de: subtitulació, doblatge, veus superposades i textos publicitaris, que són els textos que es treballen a la part pràctica de l'assignatura.

Universidad Pablo Olavide:

Els continguts de l'assignatura *Traducción Audiovisual* s'organitzen en cinc temes: el primer fa una introducció a la TAV i a la investigació sobre TAV; el segon tracta la subtitulació; el tercer, l'accessibilitat (AD i SPS); el quart, el doblatge i les veus superposades i el cinquè, la traducció publicitària.

Universidade de Vigo:

El temari de l'assignatura *Traducción Medios Audiovisuales idioma I* és molt semblant en les tres combinacions lingüístiques (anglès-espanyol, anglès-gallec i francès-gallec): comença amb una introducció teòrica sobre la TAV; després se centra en les modalitats de TAV més importants, això és: la subtitulació, tant per a oients com per a sords, i el doblatge. Així doncs, s'introdueixen de manera teòrica aquestes modalitats i, tot seguit, es posen en pràctica.

Universitat d'Alacant:

Els continguts teòrics i pràctics per a les tres combinacions lingüístiques de l'assignatura *Traducción Audiovisual B-A /A-B* són:

Introducció a la TAV: retòrica i llenguatge oral transferit al doblatge i a la subtitulació.
La subtitulació.
El doblatge.
Iconografia audiovisual i la seua influència en la traducció.
Paronímia i multiplicitat semàntica en el text audiovisual.
Metodologia d'anàlisi de la TAV.

Universidad de Salamanca:

L'assignatura *Traducción Audiovisual (Inglés)* comença amb un tema anomenat “El model de llengua dels diàlegs audiovisuals”. Tot seguit, introdueix la TAV i tracta la traducció de diàlegs per a cine i televisió. Després, estudia la traducció per a la subtitulació, la traducció per a narració i veus superposades i, per últim, el doblatge.

Universitat Autònoma de Barcelona:

L'assignatura *Traducción Audiovisual A-A* introdueix el sector de la TAV i de la localització, explica les diferents modalitats tant de TAV com de localització i s'endinsa en la resolució de problemes de TAV de produccions de ficció i de no ficció, i de localització en gèneres de contingut multimèdia (pàgines web) i de software (interfícies, documentació tècnica, etc.). A més a més, tracta l'ús de recursos específics per a la TAV com ara eines tecnològiques, bases de dades, textos paral·lels, etc. Les modalitats de TAV que es treballen són: el doblatge, la subtitulació i les veus superposades.

Universitat Pompeu Fabra:

En l'assignatura optativa de 3r *Traducción Audiovisual* a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona es treballen els fonaments del doblatge i, sobretot, de la subtitulació. Es tradueixen guions de cinema i de televisió i es comparen traduccions de format tradicional amb les seues adaptacions a la pantalla (oralitat, multimodalitat). I, a més, es donen a conèixer altres modalitats de traducció audiovisual.

Universidad Complutense de Madrid:

L'assignatura *Mediación Lingüística para la Accesibilidad* presenta els següents continguts teòrics amb la seua immediata aplicació pràctica:

- Accessibilitat audiovisual.
- Consideracions teòriques sobre la traducció subordinada.
- Mediació lingüística per a persones amb discapacitat sensorial.
- Aspectes tècnics i formals de la subtitulació i de l'audiodescripció.

L'assignatura *Técnicas para la Traducción Audiovisual* presenta els continguts següents:

- Consideracions teòriques sobre la traducció subordinada.
- Diferències amb altres tipus de traducció.
- Funció de la imatge.
- Principals dificultats d'aquesta modalitat de traducció.
- Aspectes tècnics i formals de la subtitulació i d'altres modalitats de TAV.
- Eines informàtiques aplicades a la TAV:
- Configuració informàtica necessària.
- Formats de vídeo i d'àudio.
- Conversió de formats.
- Codecs. Codificadors. Reproductors.
- Editors professionals de subtítols.

L'assignatura *Traducción Audiovisual*, en les tres possibles combinacions lingüístiques (anglès, francès i alemany), proposa els continguts següents:

- Fonaments teòrics i metodològics.
- Modalitats de TAV.
- Semiòtica del text audiovisual.
- La TAV com a tasca professional.
- Trets lingüístics i ortotipogràfics de la TAV.
- Problemes específics de traducció en TAV.
- Treball autònom mitjançant eines d'aprenentatge.
- Tecnologies de la informació i la comunicació aplicades a la revisió i la correcció de traduccions.
- TAV de materials reals i simulació d'encàrrecs professionals.
- Anàlisi dels continguts temàtics a través de situacions de treball individuals o en grups.
- Aplicació dels continguts teòrics i pràctics adquirits en l'assignatura *Técnicas para la Traducción Audiovisual*.

Universitat Jaume I:

L'assignatura obligatòria de 3r curs *Traducción Audiovisual* fa una introducció teòrica a la TAV, a les diferents modalitats de TAV i analitza la situació de la TAV al món. Inicia l'alumnat a la professió i li presenta les convencions professionals. Després, en la part pràctica es fa una introducció a: doblatge, subtitulació, SPS i AD.

El temari de l'assignatura *Doblaje*, de 4t curs, en la seua vessant teòrica se centra en la professió, la cadena de doblatge i les convencions professionals. Evidentment, la part pràctica tracta la traducció per al doblatge i l'ajust de: documentals, animació i ficció.

L'assignatura de *Subtitulació*, també de 4t, tracta els temes teòrics de: la professió, la història i les convencions professionals. Després, la part pràctica es focalitza en la subtitulació de documentals, concerts i pel·lícules. Per a la inserció, edició i sincronització dels subtítols s'utilitza software específic, com veurem en l'apartat 4.2.3 *Metodologia*.

Finalment, l'assignatura *Traducción Audiovisual i Accesibilitat* (4t curs) tracta l'accessibilitat i la TAV. Així doncs, tant en la part dedicada a l'AD com en la part dedicada a la SPS, se centra en el receptor (cec o sord), descriu les convencions genèriques, dóna a conèixer la norma UNE corresponent (153020 per a AD i 153010 per a SPS), presenta els instruments informàtics necessaris i posa els coneixements adquirits en pràctica.

Universidad de Granada:

L'assignatura anomenada *Traducción Multimedia*, que s'imparteixen a la Universidad de Granada en quatre llengües diferents (anglès, francès, alemany i àrab), presenta un temari basat en quatre temes. En primer lloc, es fa una introducció a la traducció multimèdia: localització, doblatge, subtitulació i *voice-over*. El segon tema tracta el text multimèdia: videojocs, continguts multimèdia en línia, el llenguatge audiovisual i el cine documental i de ficció. A continuació, es presenten les eines per a la traducció multimèdia: software de subtitulació, d'edició de vídeo i de creació i edició de pàgines web, eines de traducció assistida i eines per extraure i manipular arxius de videojocs. I, per acabar, es tracta l'àmbit professional, és a dir, els distints perfils professionals i el mercat del traductor multimèdia.

Universitat de València:

L'assignatura *Traducción Especializada 3 inglés-español* presenta, en primer lloc, un tema anomenat "Sobre traducción y traducción audiovisual". A continuació, introdueix les distintes modalitats de TAV. I després se centra en el doblatge, la subtitulació i l'accessibilitat (SPS i AD).

Universidad del País Vasco - Euskal Herriko Unibertsitatea:

Les assignatures *Prácticas de Traducción V: Inglés-Español y Español-Inglés III* i *Prácticas de Traducción VI: Inglés-Español y Español-Inglés VI* són assignatures mixtes i amb

això volem dir que no es dediquen únicament a la TAV, sinó que combinen la TAV amb un altre tipus de traducció, en aquest cas, la traducció literària.

Així doncs, ambdues assignatures introdueixen la traducció literària; duen a terme comparacions d'originals i traduccions comercials de textos literaris i audiovisuals i ensenyen traducció inversa. L'assignatura V, per la seua banda, conté un tema anomenat "Traducción audiovisual: doblaje y subtitulado" i en un altre aborda la subtitulació de documents de divulgació científica. L'assignatura VI, en canvi, tracta amb més profunditat les adaptacions d'obres literàries als mitjans audiovisuals i, en conseqüència, conté un tema sobre el doblatge de productes audiovisuals procedents d'obres literàries.

L'assignatura *Prácticas de Traducción VI Inglés-Euskara* introdueix la TAV i les seues modalitats. Tot seguit, presenta la professió. A continuació, tracta el doblatge i les seues característiques, el *voice-over* per a la traducció de documentals, l'adaptació per a la traducció de dibuixos animats i, finalment, la subtitulació.

Universidad de Alcalá:

L'assignatura *Traducción Audiovisual* comença amb una introducció teòrica a la TAV. Tot seguit, presenta els gèneres audiovisuals i, per acabar, les modalitats de TAV.

Annex 3. Metodologia

Universidad de Córdoba:

L'assignatura *Traducción Cinematográfica y Subtitulado Lengua B*, tant en anglés com en francès, presenta un total de 60 hores d'activitats presencials, dintre de les quals s'inclouen les activitats d'avaluació, l'anàlisi de documents, els projectes, les classes magistrals i les hores al laboratori; i 90 hores d'activitats no presencials per a: buscar informació, fer exercicis i estudiar.

Així doncs, els alumnes disposen de casos pràctics, d'exercicis i problemes i del manual de l'assignatura per tal de realitzar la seua tasca.

Per a la pràctica de la subtitulació, en l'assignatura en anglés, s'utilitzen els programes *Subtitle Workshop* i *Media Subtiter*, a més del reproductor *VLCLan* per a visualitzar els vídeos amb subtítols. En francès s'utilitza l'última versió del software lliure i gratuït, desenvolupat a Paraguai, *Subtitle Workshop*.

Universidad de Murcia:

En l'assignatura *Traducción Especializada Audiovisual A-B B-A* en anglés, la part teòrica inclou classes magistrals, lectura crítica de textos i debats a l'aula, i la part pràctica fa referència sobretot a exercicis de traducció i a l'ús de les TIC pel que fa a la TAV. Igualment, aquesta assignatura compta amb 60 hores presencials i 90 hores de treball autònom. Es fa servir el software: *Subtite Workshop*, *Windows Movie Maker*, *VLC* i *Photoshop*.

Pel que fa a l'assignatura en francès, la part teòrica és idèntica a la seua homòloga en anglés. En canvi, la part pràctica consisteix en tasques de pre-traducció, d'anàlisi i de traducció. A més a més, aquesta assignatura compta amb un total de 75 hores presencials i 75 hores més de treball autònom. El software utilitzat a classe és: per a doblatge i *voice-over* el *Windows Movie Maker* i per a subtitulació el *Subtitle Workshop*. Tanmateix, tenim constància que la professora de l'assignatura explica a l'alumnat que hi ha d'altres programes com ara: per a doblatge i *voice-over*, *Dublt*; per a edició de vídeo amb possibilitat de doblatge, *Video Pad Video Editor*; i per a subtitulació, *Aegisub* i altres programes de pagament. Per descarregar els vídeos es fa servir el programa *Real Player* i la pròpia docent explica que per a afegir subtítols als vídeos utilitza l'*AviReComp*. Hi ha alumnes que fan servir d'altres programes, per exemple programes compatibles amb el sistema operatiu de Mac.

La guia docent d'aquestes assignatures no especifica quines activitats són presencials i quines no ho són.

Universidad de las Palmas de Gran Canaria:

L'assignatura *Traducción Audiovisual y Accesibilidad* compta amb classes magistrals en què el professor exposa els aspectes teòrics i pràctics que els alumnes han d'aplicar després a les activitats pràctiques presencials a l'aula i al laboratori. Hi ha activitats presencials dirigides individuals i en grup. També es plantegen activitats autònomes que l'alumnat realitza fora de l'aula. A la guia docent s'especifica que l'assignatura conté 60 hores presencials. Així doncs, entenem que les 90 hores restants (fins aplegar a les 150 totals, que corresponen als 6 crèdits de l'assignatura) seran de treball autònom fora de l'aula.

Les activitats proposades consisteixen, sobretot, en l'anàlisi de textos audiovisuals i en la realització de pràctiques senzilles de doblatge, de subtitulació, de *voice-over*, de SPS i d'AD, tot respectant les característiques de cada modalitat i utilitzant les eines adequades en cada moment.

En aquesta assignatura s'empra bàsicament el programa *Aegisub*, tant per a la subtitulació interlingüística com per a la SPS.

Universidad de Málaga:

L'assignatura *Traducción Audiovisual BA-AB*, tant en anglés com en francès, dedica 60 de les 150 hores totals a activitats formatives presencials, és a dir, classes magistrals, activitats pràctiques i avaluació. Les 90 hores restants les destina a activitats formatives no presencials, això és el treball autònom de l'alumnat: activitats no presencials i estudi personal. A més, podem

dir que es tracta d'una assignatura eminentment teòrica, ja que, segons s'indica a la guia docent, el percentatge de teoria representa un 74% mentre que el de la part pràctica és un 26%.

Pel que fa al software, s'utilitza el programa *Windows Movie Maker* per a la pràctica de doblatge i de *voice-over* i el *Subtitle Workshop* per a la de subtitulació, *Subtitle Workshop*.

Universidad Pablo Olavide:

A la guia docent de l'assignatura *Traducción Audiovisual* no es diferencia entre activitats presencials i no presencials. Sabem que l'assignatura és tan teòrica (50%) com pràctica (50%). La part teòrica treballa les característiques de diferents textos audiovisuals (subtitulació, accessibilitat, doblatge i *voice-over*, traducció publicitària i investigació), i després l'alumnat posa en pràctica els coneixements adquirits. Es realitzen traduccions de diverses modalitats de TAV i també s'analitzen, es critiquen i es comparen traduccions de textos audiovisuals. Treball individual i en grup.

Pel que fa als recursos, és imprescindible l'ús de l'ordinador, cal accés a internet i les activitats de subtitulació es realitzen amb el programa *Subtitle Workshop*.

Universidad de Vigo:

L'assignatura *Traducción Medios Audiovisuales idioma 1*, presenta, en les tres combinacions lingüístiques, aproximadament la mateixa metodologia, ja que es proposen activitats com ara: classes magistrals, resolució de problemes o exercicis teòrics (tant de manera individual com en grups reduïts), projectes, treballs acadèmics i treballs d'aula, tutories i proves. Aquestes es reparteixen en: 48 hores d'activitats presencials més 102 hores de treball no presencial.

En l'apartat de bibliografia trobem el software lliure *Subtitle Workshop*, per tant és aquest programa el que es farà servir per a subtitulació. En la descripció general de l'assignatura també s'indica el programa *Substation Alpha*.

Universitat d'Alacant/Universidad de Alicante:

L'assignatura *Traducción Audiovisual B-A/A-B*, en les tres combinacions lingüístiques que presenta (anglès, francès i alemany), consta de: 60 hores presencials i 90 hores no presencials. Les hores presencials es divideixen en: classes teòriques, seminaris teòrico-pràctics i pràctiques amb ordinador. I les hores no presencials són per a que l'alumnat prepare, de manera autònoma, aquestes classes. Així doncs, l'alumnat realitza activitats de: anàlisi textual, resolució de problemes, maneig de software i traducció pròpiament dita.

Es tracta d'una assignatura optativa de 6 ECTS, 1,5 dels quals es dediquen a la part teòrica i els 4,5 restants a la vessant pràctica.

Cal destacar que per a la part de doblatge es fa servir el software *Doblare* i per a la de subtitulació el *Subtitle Workshop*.

Universidad de Salamanca:

L'assignatura *Traducción Audiovisual (Inglés)* presenta 45 hores d'activitats presencials i 105 hores d'activitats no presencials. Les primeres corresponen a: classes magistrals, classes pràctiques, seminaris, tutories i exàmens. Així doncs, un 30% són classes expositives sobre aspectes teòrics, tècnics i professionals. La resta de classes són pràctiques: es treballen les tècniques de subtitulació i l'ajust de guions de doblatge, també es comenten textos originals i altres traduccions, i es realitzen gravacions de veus superposades i de doblatge.

Per a la part de subtitulació d'aquesta assignatura es fa servir el programa *Subtitle Workshop* i l'eina *Black Box - análisis de subtítulos*. Aquesta és, com el seu nom indica, una eina d'anàlisi de subtítols que dissenyà el Doctor J. David González-Iglesias per a la seua tesi doctoral. Per a la part de doblatge s'utilitza el programa *Windows Movie Maker 2.6* "con la utilísima Guía breve del Dr. Chaume [...], así como sus indicaciones y su 'macro' para la elaboración de 'takes'"⁹.

⁹ Paraules textuales del professor Fernando Toda.

Universitat Autònoma de Barcelona:

L'assignatura *Traducció Audiovisual A-A*, que forma part de la menció o itinerari de Traducció especialitzada, proposa diferents tipus d'activitats: les dirigides (45 hores, 1,8 crèdits), com ara les exposicions o classes teòriques i la realització de traduccions i exercicis; les supervisades (15 hores, 0,6 crèdits), per exemple debats i reflexions a classe i preparació d'exercicis i treballs; i les autònomes (82,5 hores, 3,3 crèdits), això és: cerca de documentació i preparació de treballs, exercicis o traduccions. Els 0,3 crèdits restants se suposa que correspondran a l'estudi i al treball personal.

“S'utilitza una metodologia activa amb activitats de diversos tipus. S'utilitzen els instruments del Campus Virtual de la UAB i/o qualsevol entorn virtual d'ensenyament i aprenentatge.”

En aquesta assignatura es fa servir el programa *Subtitle Workshop* per a la pràctica de subtitulació.

Universitat Pompeu Fabra:

Les activitats formatives que es presenten en l'assignatura *Traducció Audiovisual* són les següents: classes magistrals (15%), seminaris (25%), tutories (10%), treball en grup (25%) i treball individual (25%). No s'indica res sobre activitats presencials i no presencials. Tampoc no apareix el percentatge de teoria i pràctica. Pel que fa al software, es fan servir dos programes de subtitulació: *Media Subtiter* i *Subtitle Workshop*.

Universidad Complutense de Madrid:

L'assignatura *Técnicas para la Traducción Audiovisual*, de 3r curs, ofereix a l'alumnat explicacions teòriques per a aplicar-les immediatament a la pràctica; presenta exercicis pràctics de tècniques per a la traducció audiovisual i d'autorevisió; proposa treballs individuals i en equip i requereix treballar amb software específic per a TAV.

En l'assignatura *Mediación Lingüística para la Accesibilidad*, de 3r curs, es realitzen exercicis pràctics de subtitulació i d'audiodescripció.

I en l'assignatura *Traducción Audiovisual* (en anglès, francès i alemany), de 4t curs, l'alumnat rep unes explicacions teòriques que posa tot seguit en pràctica mitjançant exercicis de traducció i d'autorevisió. També es potencia el treball individual i en equip.

No es diferencia entre activitats presencials i no presencials. Tampoc no s'indiquen els percentatges de teoria i de pràctica. Es requereix ús de software, però no s'especifica el programari en concret.

Universitat Jaume I:

L'assignatura *Traducció Audiovisual*, de 3r curs, és una assignatura general que, d'una banda, estableix els fonaments teòrics de la TAV i, de l'altra, els posa en pràctica. Així doncs, compta amb 60 hores presencials, destinades a: ensenyaments teòrics i pràctics, seminaris, tutories i l'avaluació; i 90 hores no presencials, per a: treball personal i preparació d'exàmens.

Cal destacar que es realitzen fòrums de debat entre els propis alumnes i on també hi participa el professorat.

L'assignatura *Doblatge*, de 4t, requereix 45 hores presencials i 67,5 hores de treball no presencial. Les primeres inclouen: classes teòriques i pràctiques, seminaris, tutories i l'avaluació. Les no presencials es refereixen al treball personal i a la preparació d'exàmens.

Cal destacar que en la part pràctica es treballen textos reals i s'avaluen d'acord amb un barem de traducció aprovat pel Consell del Departament.

Per a l'elaboració dels guions de doblatge es fa servir una macro elaborada pel professor Frederic Chaume Varela. I s'utilitza el software d'edició de vídeo *Windows Movie Maker* per enregistrar la traducció sobre el vídeo i que l'alumnat pugui comprovar l'ajust de la seua traducció per al doblatge.

L'assignatura de *Subtitulació*, també de 4t, presenta les mateixes característiques que l'anterior. A banda d'això, en aquest cas cal destacar la utilització del software lliure *Subtitle Workshop* per a l'elaboració de subtítols, així com també de dues eines de revisió i anàlisi de subtítols: *Black Box* i una macro elaborada pel professor José Luis Martí Ferriol.

Finalment, l'assignatura *Traducció Audiovisual i Accessibilitat*, de 4t, proposa, per a l'aprenentatge de l'alumnat, una sèrie d'activitats. Pel que fa al treball presencial (45 hores): classes expositives sobre les convencions professionals de l'AD i de la SPS, discussions en grup, classes pràctiques i tutories. I pel que fa al treball no presencial (67,5 hores): lectures i preparació de tasques pràctiques, de treballs acadèmics i d'encàrrecs de SPS i d'AD. Val a dir que per a la SPS s'empren dos programes de software lliure: el *Subtitle Workshop* i l'*Aegisub*.

Universidad de Granada:

L'assignatura obligatòria de 4t curs *Traducción Multimedia*, en les quatre combinacions lingüístiques, proposa un 40% d'activitats presencials, que són: classes plenàries (10%), tallers o seminaris de traducció (25%), tutories (5%) i l'examen. I un 60% d'activitats no presencials, és a dir, el treball autònom i els projectes de traducció. Això és: "Actividad realizada en grupo al que se formulará encargos de traducción para su presentación y discusión en los talleres de traducción."

En aquesta assignatura s'utilitzen diversos programes informàtics de localització, de TAO, etc. Però en les pràctiques de subtitulació s'utilitzen els programes: *Aegisub*, *Subtitle Workshop* i *Visualsubsync*.

Universitat de València:

L'assignatura *Traducción Especializada 3* presenta unes activitats presencials, que suposen 60 de les 150 hores de l'assignatura, i que es divideixen en: classes teòriques (tot el grup) i classes pràctiques (en grups reduïts). Després, les 90 hores restants de l'assignatura es dediquen a activitats no presencials, que inclouen: preparació i documentació per a les traduccions, elaboració d'encàrrecs de traducció i assistència a tutories. Pel que fa als exàmens i a altres activitats, com ara exposicions orals, són tasques que tenen una part no presencial, que és la preparació, i una altra de presencial, la realització.

En aquesta assignatura s'utilitza el software: *Windows Movie Maker* i *Subtitle Workshop*.

Universidad del País Vasco - Euskal Herriko Unibertsitatea:

Les dues assignatures de *Prácticas de Traducción* (V i VI) en la combinació lingüística anglès-espanyol presenten la mateixa metodologia, a saber: 60 hores d'activitats presencials i 90 hores d'activitats no presencials.

Les activitats presencials corresponen a les sessions teòriques i a les sessions pràctiques, exposicions i seminaris. Per tant, inclouen tasques com ara traduir (individualment i en equip, traducció directa i traducció inversa), revisar, analitzar i criticar traduccions o utilitzar les eines documentals i informàtiques necessàries. Cal destacar que, d'acord amb els continguts de l'assignatura *Prácticas de Traducción V*, i tal com apareix a l'apartat de bibliografia d'aquestes assignatures, s'hi fa servir el software *Subtitle Workshop* per a les activitats de subtitulació.

Pel que fa a les activitats no presencials, l'alumnat realitza, fonamentalment, tasques de traducció i de comparació de traduccions de manera autònoma.

L'assignatura *Prácticas de Traducción V* en la combinació lingüística anglès-èuscar és eminentment pràctica, la teoria es basa en els aspectes professionals del doblatge, la subtitulació i el *voice-over* i l'alumnat posa en pràctica aquests coneixements analitzant i produint textos audiovisuals doblats i subtitulats. Els textos utilitzats en classe són reals. Ja que es tracta d'una assignatura de 6 ECTS, compta amb 60 hores presencials i 90 de no presencials. De les presencials, aproximadament 20 hores es dediquen a la teoria i la resta a les pràctiques al laboratori. Les hores no presencials es dediquen al treball personal. Pel que respecta al software, per a subtitulació s'utilitza principalment el *Subtitle Workshop*, encara que també es treballa amb *Aegisub* i *VisualSubSync*. Per a integrar els subtítols en un vídeo es fa servir el *PocketDiVXEncoder*. I també s'utilitzen els reproductors *VLC Media Player* i *CyberLink PowerDVD*.

Universidad de Alcalá:

L'assignatura *Traducción Audiovisual* compta amb un total de 200 hores, 80 de les quals són presencials (classes i activitats en línia) i les 120 restants, de treball autònom.

En les presencials, és a dir, en les classes, es duen a terme activitats diverses, com ara: exposicions teòriques, anàlisi i traducció de textos, anàlisi de textos paral·lels, treball amb eines de documentació o resolució de dificultats i problemes de traducció.

Les hores de treball autònom, en canvi, es destinen a la realització de projectes de traducció i d'activitats en línia, a la documentació i a l'estudi.

En aquest cas no hem pogut obtenir informació sobre el tipus de software.

Annex 4. Avaluació

Universidad de Córdoba:

L'assignatura *Traducción Cinematográfica y Subtitulado Lengua B* en anglès s'avalua de la següent manera:

Casos pràctics: 10%
Informes o memòries de pràctiques: 10%
Llistes de control: 10%
Proves d'execució de tasques reals i/o simulades: 10%
Proves objectives: 40%
Resolució de problemes: 10%
Treballs i projectes: 10%

En canvi, aquesta assignatura en francès s'avalua en funció de:

Casos pràctics: 25%
Proves objectives: 50%
Treballs i projectes: 25%

Així doncs, observem que en ambdues assignatures la meitat de la nota final depèn d'exàmens o proves, i l'altra meitat es calcula d'acord amb casos pràctics i informes juntament amb treballs acadèmics i altres projectes.

Universidad de Murcia:

L'assignatura *Traducción Especializada Audiovisual A-B B-A* en anglès valora: l'assistència, la participació i l'entrega de les pràctiques setmanals (20%), un examen teòrico-pràctic (60%) i un projecte o treball final (20%).

En canvi, en francès es puntua: les pràctiques setmanals (10%), la participació (5%), un treball final pràctic (20%) i un examen teòrico-pràctic (65%).

En resum, per a aquestes assignatures l'examen, de caràcter teòrico-pràctic, significa més de la meitat de la nota final. A més a més, es puntua un treball pràctic, que està valorat en un 20% de la nota, i el percentatge restant valora l'assistència i participació en classe i l'entrega de les tasques, és a dir, l'avaluació contínua.

Universidad de Las Palmas de Gran Canaria:

En l'assignatura *Traducción Audiovisual y Accesibilidad* es realitza una valoració contínua del treball de l'alumnat, en funció de: l'examen final (30%), l'assistència (5%) i la participació a classe (15%), els tests (20%) i els treballs, les presentacions orals, els encàrrecs de traducció i altres activitats (30%).

Universidad de Málaga:

L'assignatura *Traducción Audiovisual BA-AB* en anglès s'avalua per mitjà de treballs per parelles o grups, que suposa el 90% de la nota (30% subtitulació; 30% doblatge i 30% publicitat). El 10% valora la participació en classe i activitats realitzades.

Aquesta assignatura en francès també s'avalua mitjançant la participació en classe (10%) i treballs: un projecte de traducció (50%) i diversos encàrrecs teòrico-pràctics a través del Campus Virtual (40%).

Aquesta és la modalitat d'avaluació contínua i, com podem observar, no hi ha un examen final, sinó que s'avalua l'assignatura de manera progressiva i a partir de l'entrega de treballs, sobretot pràctics, i de la participació en classe.

També hi ha l'opció de realitzar una “evaluación final”, que consisteix en un examen que pot ser pràctic o teòric-pràctic i de traducció directa i/o inversa. Aquest examen representaria el 100% de la nota de l'assignatura.

Universidad Pablo Olavide:

L'assignatura *Traducción Audiovisual* presenta un mètode d'avaluació contínua que depèn de: l'entrega d'un projecte final (“sobre cualquier aspecto tratado a lo largo de la docencia”): 60%; l'entrega de diversos treballs: 30% i l'assistència a classe: 10%.

En el cas de no assistir a classe i, per tant, no seguir l'avaluació contínua, la nota de l'assignatura depèn d'un únic examen que consta de: preguntes teòriques, una pràctica de subtitulació i preguntes sobre la traducció per a la subtitulació.

Universidad de Vigo:

L'assignatura *Traducción Medios Audiovisuales idioma 1* és, per a les tres combinacions lingüístiques, d'avaluació contínua. Tanmateix, cadascuna té uns criteris d'avaluació:

La combinació anglès-espanyol valora en un 30% una prova de resposta curta sobre els continguts teòrics i en un 70% els treballs i projectes (dos a elegir entre tres).

La combinació lingüística anglès-gallec avalua: la participació en classe i realització de les activitats proposades (10%), dos encàrrecs de traducció (50%) i l'examen final (40%). L'examen és un 30% per a la part teòrica i un 70% per a la part pràctica.

I la combinació francès-gallec té en compte: un treball teòric, 20%; la realització de les activitats proposades, 10% i dos exàmens pràctics (un de doblatge i un de subtitulació), 70%.

Si, per algun motiu, s'optara per l'avaluació única, l'alumnat hauria de realitzar un examen pràctic i un de teòric.

Universitat d'Alacant/Universidad de Alicante:

La nota de l'assignatura *Traducción Audiovisual B-A /A-B* en la combinació lingüística anglès-espanyol depèn en un 50% de l'avaluació contínua (assistència, tasques, treballs) i en un altre 50% d'un treball final.

En la combinació francès-espanyol, un 50% és per a l'avaluació contínua i l'altre 50% per a l'examen final.

I en la combinació alemany-espanyol un 50% es destina a un treball pràctic de traducció exposat a classe que consisteix en una comparació VO-doblatge-subtitulació, i el 50% restant és l'examen final.

Com podem veure, l'examen (o, en el cas de la combinació lingüística anglès-espanyol, el treball final) representa el 50% de l'assignatura. L'altre 50% de la nota depèn de l'avaluació contínua o, en el cas de la combinació alemany-espanyol d'un treball pràctic.

Universidad de Salamanca:

L'assignatura *Traducción Audiovisual (Inglés)* s'avalua en funció de tres paràmetres: l'examen (60%); els treballs, individuals i en equip, (30%) i la participació en classe (10%).

Universitat Autònoma de Barcelona:

L'avaluació de l'assignatura *Traducción Audiovisual i Localització A-A* es basa en: l'execució d'activitats de traducció (carpeta de l'estudiant), 55%, i en la resolució d'exercicis i treballs relacionats amb aspectes rellevants de la traducció, 45%.

Universitat Pompeu Fabra:

L'assignatura *Traducción Audiovisual* atribueix un 5% a la participació de l'alumnat a l'aula. El 95% restant, és a dir, el gros de l'assignatura, s'avalua a partir de treballs: un 35% per als encàrrecs de traducció i un 60% per al treball final.

Universidad Complutense de Madrid:

	Prova final (examen, treball, memòria, projecte, etc.)	Avaluació contínua: exercicis qualificats dins i fora de l'aula	Apreciació global del professor (assistència, predisposició i altres factors subjectius)
Técnicas para la Traducción Audiovisual	70% +10%prova teòrica	15% ¹⁰	5%
Mediación Lingüística para la Accesibilidad	60%	35%	5%
Traducción Audiovisual EN-ESP	65%	30%	5%
Traducción Audiovisual FR-ESP	70%	25%* ¹¹	5%
Traducción Audiovisual AL-ESP	65%	30%	5%

Com podem observar en la taula anterior, els criteris d'avaluació per a les distintes assignatures de TAV de la Universidad Complutense de Madrid són els mateixos, llevat que en l'assignatura *Técnicas para la Traducción Audiovisual*, a banda de la prova final, es realitza una prova teòrica. Ara bé, el que sí que difereix són els percentatges i, en el cas de les assignatures *Técnicas para la Traducción Audiovisual* i *Traducción Audiovisual FR-ESP*, la possibilitat de donar més valor a la part d'avaluació contínua i, per tant, no realitzar la prova final.

De tota manera, tal i com s'observa a la graella, els percentatges de la prova final, que pot consistir en un examen, un treball, un projecte, etc. oscil·len entre un 60% i un 70% de la nota final. Després, la part d'avaluació contínua es valora entre un 15% i un 35%. I la valoració del professor val sempre un 5% de la nota final.

Universitat Jaume I:

En l'assignatura *Traducción Audiovisual* l'examen representa el 80% de la nota i consta de tres parts: teoria (30% de la nota final), prova pràctica de doblatge (25% de la nota final) i prova pràctica de subtitulació (25% de la nota final). El 20% restant correspon a un treball acadèmic, que consisteix en l'anàlisi d'una SPS i d'una AD.

En les assignatures *Doblatge* i *Subtitulació*, de 4t curs, l'examen també suposa un 80% de la nota i el 20% restant s'atribueix a la realització de treballs acadèmics. En el cas de l'assignatura de Subtitulació es tracta, concretament, de dos treballs acadèmics, cadascun dels quals es valora en un 10% de la nota final. A més a més, en la guia docent d'ambdues assignatures se subratlla que “es valora de manera positiva la participació activa en classe i la realització d'exercicis i de traduccions a casa”.

¹⁰ L'alumnat que obtinga un 7 o més nota en l'apartat d'avaluació contínua i haja assistit almenys al 80% de les classes té l'opció de no realitzar la prova final i que el percentatge de la prova final se li sume al de l'avaluació contínua, de manera que l'avaluació contínua representaria un 85% de la nota final per a l'assignatura “Técnicas para la Traducción Audiovisual” i un 95% per a la de “Traducción Audiovisual FR-ESP”.

¹¹ Veure nota 22.

L'assignatura *Accessibilitat*, en canvi, atribueix un 60% de la nota final a l'examen, que consisteix en una pràctica d'AD i una altra de SPS. I el 40% restant es destina a la realització de dos treballs acadèmics, un d'AD (20%) i un altre de SPS (20%). De la mateixa manera que en les assignatures anteriors, aquesta també valora la participació en classe i la realització d'exercicis i de traduccions a casa.

Com veiem, a la Universitat Jaume I, les assignatures de TAV valoren l'examen (teòric i pràctic en el cas de l'assignatura de 3r curs i pràctic en les assignatures de 4t) en un 80% de la nota final, totes excepte l'assignatura d'Accessibilitat, en què l'examen pràctic representa un 60% de la nota de l'assignatura. El percentatge restant avalua els treballs acadèmics.

Finalment, cal apuntar que la participació en classe i la realització d'exercicis i de traduccions a casa es valoren positivament.

Universidad de Granada:

Pel que fa a l'avaluació, l'assignatura *Traducción Multimedia* en anglès, alemany i àrab atribueix un 70% de la nota a la prova final (prova de traducció individual i amb un temps limitat) i el 30% restant al treball dels seminaris o tallers.

En canvi, l'assignatura en francès destina un 55% de la nota a la prova final (de les mateixes condicions) i un 45% als seminaris o tallers.

Universitat de València:

L'avaluació de l'assignatura *Traducción Especializada 3* es basa en un examen final, el 80% del qual correspon a la part pràctica (una traducció) i el 20% restant a la teoria. A més, es considera un 10% adicional “que se pueda otorgar en función de algún trabajo optativo que se haya podido realizar a lo largo del curso”.¹²

Universidad del País Vasco - Euskal Herriko Unibertsitatea:

Les assignatures *Prácticas de traducción V inglés-español*, *Prácticas de traducción V inglés-euskara* i *Prácticas de traducción VI inglés-español* s'avaluen en funció de dos paràmetres: l'avaluació contínua, que consisteix a realitzar una sèrie d'encàrrecs de traducció i altres treballs (anàlisis, debats), i l'examen final.

L'assignatura *Prácticas de traducción V*, tant en espanyol com en èuscar, concedeix un 60% de la nota a l'avaluació contínua i un 40% a l'examen final. En canvi, l'assignatura *Prácticas de traducción VI Inglés-Español y Español-Inglés VI* atorga un 40% a l'avaluació contínua i un 60% a l'examen final.

Universidad de Alcalá:

L'assignatura *Traducción Audiovisual* presenta un sistema d'avaluació contínua segons el qual un 40% de la nota de l'assignatura depèn de dos exàmens teòrics, i un 60% dels treballs. Per a poder seguir aquest sistema es requereix participació i assistència a classe per part de l'alumnat.

¹² Informació facilitada pel responsable de l'assignatura, Juan José Martínez Sierra, ja que a la guia docent de l'assignatura s'indica que els percentatges de l'avaluació “podrán ser ajustados en función de las necesidades y características del curso académico”.

Annex 5. Sigles i acrònims dels noms de les universitats

NOM OFICIAL DE LA UNIVERSITAT	ABREVIATURA
Universidad Complutense de Madrid	UCM
Universidad de Córdoba	UCO
Universidad de Las Palmas de Gran Canaria	ULPGC
Universidad de Málaga	UMA
Universidad de Murcia	UMU
Universidad de Salamanca	USAL
Universidad del País Vasco - Euskal Herriko Unibertsitatea	UPV/EHU
Universidad Pablo Olavide	UPO
Universidade de Vigo	UVIGO
Universitat Autònoma de Barcelona	UAB
Universitat d'Alacant / Universidad de Alicante	UA
Universitat de València	UV
Universitat Jaume I	UJI
Universitat Pompeu Fabra	UPF
Universidad de Granada	UGR
Universidad de Alcalá	UAH
Universidad de Valladolid	UVA